

The True Story

ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ

ਲੈਫ. ਜਨ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਅਸਲ ਕਹਾਣੀ

ਲੈਫ. ਜਨ. ਕੇ. ਐਸ. ਬਰਾੜ

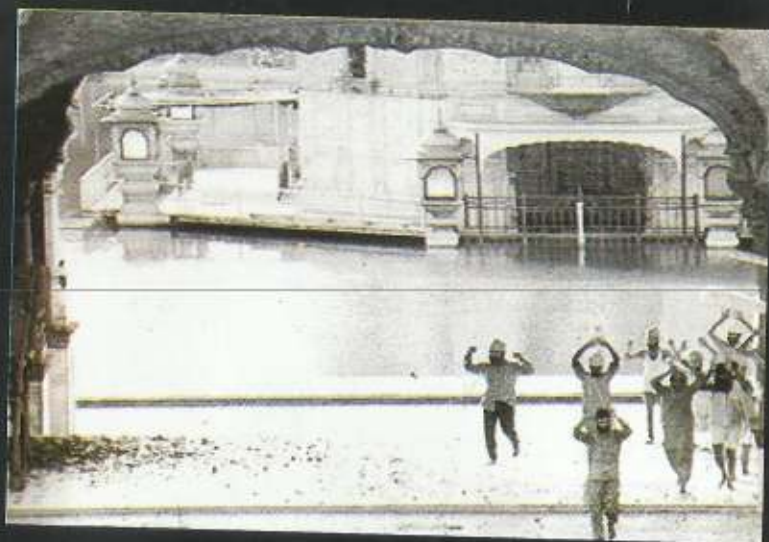
ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਤਾਬ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ
ਡਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

- * ਕੁਲ ਕਿਤਾਬ 1994 ਤੋਂ 2008 ਤੱਕ ਕੁਲ 15 ਵਾਰ ਛਪੀ
 $8400 \times 15 = 12600$
- * ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀ ਕਰਤੂਤਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਅਸਲੀ ਯੁੱਧ ਛਾਪਿਆਂ ਹੈ।
- * ਨਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ 2009
ਕੁਲ ਕਾਪੀ 32000
- * ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ 1965 ਦੇ ਸੋਧੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਬਿਜਲਈ ਜਾਂ ਮਕਾਨ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਤੇ ਸੂਚਣਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਪ੍ਰੈਸ

ਮਹਾਪਾਲੀਕਾ ਮਾਰਗ, ਮੁੰਬਈ - 400 001

ਹੱਥ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤਵਾਦੀ

ਟੈਂਕਾਂ ਦੇ ਗੋਲਿਆ ਨਾਲ ਢਿਹ
ਢੇਰੀ ਹੋਈ ਇਮਾਰਤ

ਫੌਜ ਵਿੱਚ 3 ਕੈਟਾਗਿਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਲੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਤੀਸਰੀ ਸਿਰਫ ਉਪਰਲਈ ਅਫਸਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

1. ਫੌਜੀ ਕੈਟਾਗਿਰੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਰਿੰਕ ਰੰਗਰੂਟ ਫੇਰ ਲੈਸ ਨਾਇਕ ਫੇਰ ਨਾਈਕ ਫੇਰ ਹੌਲਦਾਰ ਫੇਰ ਹੌਲਦਾਰ ਮੇਜਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਦੂਸਰੀ ਕੈਟਾਗਿਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਲੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਈਬ ਸੂਬੇਦਾਰ ਫੇਰ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਫੇਰ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰ ਫੇਰ ਉਨਰੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਫੇਰ ਕੈਪਟਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਤੀਸਰੀ ਜੰਗ ਦੀ ਸਕੀਮ ਘੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਦੂਸਰਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਫੇਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਫੇਰ ਕੈਪਟਨ ਫੇਰ ਮੇਜਰ ਫੇਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਫੇਰ ਕਰਨਲ ਫੇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਫੇਰ ਅਖੀਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਜਰਨਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲੈਫ: ਜਰਨਲ ਕੇ. ਐਸ. ਬਰਾੜ 1984 ਵਿੱਚ ਮੇਜਰ ਜਰਨਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਕਈ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਰਨਲ ਅਤੇ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਰਨਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਜਰ ਜਰਨਲ ਥੱਲੇ 2 ਲੱਖ ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਰਨਲ ਥੱਲੇ 3 ਲੱਖ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ 1984 ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਲ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤਲੀ ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਕਾਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਪਰ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਨ 2003 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨਾਂਹ ਕਰਨਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਰਖਿਆ ਘਟਾ ਦੇਣੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣੀ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਆ ਗਏ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਕਿਉਰਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੰਨਮੈਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਜਿਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਸਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਭ ਬੇਅਰਥ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ "ਰਾਅ" (ਭਾਰਤੀ ਗੁਪਤਚਰ ਵਿਭਾਗ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਾਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ "ਮਲੋਇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਧਰ" ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਭੇਦ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਮਲੋਇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਧਰ ਜੀ ਤੇ ਕਈ ਕੇਸ ਪੈ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਲੋਇਧਾਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਕਿਉਂ ਲਿਖੀ। ਇਹ ਸਭ ਸਰਕਾਰਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਫੇਰਨ ਕਰਕੇ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਲੋਇਧਾਰ ਜੀ ਨੇ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ "ਮਿਸ਼ਨ ਟੂ ਪਾਕਿਸਤਾਬ" ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਾਸੂਸਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਰਨਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਖੂਧਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾਇਆ। ਜਿਹੜਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼ੇਰ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਵਹਿਸ਼ੀਪੁਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅੰਨਪਤ੍ਰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਭਤਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੱਥਾ ਲਾਇਆ।

ਆਪ ਜੀ ਤੇ ਵੀ ਇਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਨਲੋਵਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਆਪ ਵਾਲ ਵਾਲ ਬਚ ਗਏ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਜਰਨਲ ਜੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਧੀਕੀਆਂ, ਅਫਸਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰਿਟੈਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਰਮੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਗਰ ਇਲਾਜ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦਕ ਡਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

(ਪੰਨਵਾਦ)

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅੱਤ ਦਰਜੇ ਦਾ ਚਲਾਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਉਸ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖਿਆ ਤੋਂ ਵਗੇਰਾ ਸਭ ਸਰਕਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਘੁਮਾਈ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੂਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸੇ ਬਾਬਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਜਨੀਸ਼ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਸੇ ਜਾਦੂਗਰ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹੋ-ਜਿਹੀਆ ਗੱਲਾਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਹ ਇੱਕ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪਾਉੜੀ ਦੇ ਉਪਰ ਪੈਰ 1978 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗਿਆ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਆਦਮੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਗ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ।

ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਖਾਨ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਇੱਕ ਵਾਰਨਿੰਗ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਮਿੰਨਤਾ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਤਲ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਨਰਦਈ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਣੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਭੁੱਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਗਿਆ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਵੀਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ 1984 ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਾ ਘਰ ਦੇ ਕਿਵੇਂ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਗੇ। ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਸਾਦਾ ਪੈਂਡੂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿਉਣਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਵਕੀਲ ਜੇਠ ਮਲਾਨੀ ਜੀ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਮਨ ਜੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋ ਜਿਤਨਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ'। ਉਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ।

ਜੇਠਮਲਾਨੀ : ਆਪ ਸੰਤ ਹੋ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ : ਨਹੀਂ

ਜੇਠਮਲਾਨੀ : ਲੇਕਿਨ ਆਪ ਕੋ ਲੋਗ ਸੰਤ ਕਹਤੇ ਹੈ

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ : ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛੋ, ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛੋ।

ਜੇਠਮਲਾਨੀ : ਆਪ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਤੇ ਹੋ ਇਸ ਸੇ ਅਸ਼ਾਤੀ ਫੈਲਤੀ ਹੈ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ : ਹਥਿਆਰ ਰਖਣੇ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇਠਮਲਾਨੀ : ਜੇ ਕਿਸੀ ਭੀ ਹਾਲਤ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਕਸਤਾ। ਹਥਿਆਰੋਂ ਸੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਆਤੀ ਹੈ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ : ਪਹਿਲਾ ਸੋਚ ਲਵੋ। ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ।

ਜੇਠਮਲਾਨੀ : ਬਿੱਲਕੁਲ, ਹਥਿਆਰੋਂ ਸੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਆਤੀ ਹੈ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ : ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬੀੜੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾ ਅਤੇ ਟੈਂਕ ਸਾਰੇ ਹਟਾ ਲਵੋ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜੇਠਮਲਾਨੀ : ਅਬ ਪਤਾ ਚਲਾ ਆਪ ਲੋਗੋ ਕੋ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਗਰ ਲਗਾ ਕਰ ਰੱਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦਾ ਚਲਾਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਕਹਾਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਣੇ ਕਪਟ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੇ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਜਰਨੈਲਾ ਨੇ ਵਰਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰ-ਧੜ੍ਹ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾ ਕੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਬਚਾਇਆ।

ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਾਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛਾਪਿਆ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸਾਗਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ। ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਚਲਾਕ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮਸ਼ਾ ਮਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਵਰਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚੋਂ 1992 ਵਿੱਚ ਮੁੱਕਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਹੱਥ ਦੀ ਸਫਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਵਾਗ ਲੋਕ ਉਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਗਰ ਨਾਂ ਲੱਗ ਜਾਣ।

ਪਰ ਹੁਣ ਜਮਾਨਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਲੋਕ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਮਗਰ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ ਸੋ ਮੈਂ 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿੱਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਗੱਲਾ ਸੁਣੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆ। ਤਾਂ ਜੋ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਰਹਿਬਰ ਨਾ ਸਮਝ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੁੱਠੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਕੋਈ ਵਿਧਿਆ ਅਪਣਾ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਖੰਡ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪਿਛੇ ਸਾਇੰਸ ਛੁਪੀ ਪਈ ਹੈ। ਹੱਥ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੇ ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਦੇਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੂਠੀ ਖਬਰ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਫੇਰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਤੁਰੰਤ ਗੱਲ ਫੜ ਗਿਆ। ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਘਰ ਦਿਆ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਗਤੀ ਵਾਲਾ ਦਰਵੇਸ਼ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ-ਮਿਣਤੀ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 22 ਘੰਟੇ ਦਾ ਤਪੱਸਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ 2 ਘੰਟੇ ਸੋਦਾਂ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਆਪਣੇ ਪੁਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਉਣ ਖਾਤਿਰ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਖੰਡ ਰਚਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਸਾਧੂ-ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਕਦੇ ਸੀ। ਜੋ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਿਆ ਨੇ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਪਾਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਬਾਰੂਮੱਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਾਗਾ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾਂ ਮੱਛੀਆਂ ਜਾਂ ਡੱਡੂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਗੜ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੱਛੀਆਂ ਹਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਦਾ ਪੋਤਾ ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਵੁਕ ਹੋਇਆ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਬ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਗਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਤੁੱਕੇ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਤੀਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਸੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਗਰੀਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਊਟ-ਪਟਾਗ ਗੱਲਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰੇ ਵਰਗਾ ਮਾੜੇ ਦਿਲ ਦਾ ਆਦਮੀ ਅੰਦਰੋ-ਅੰਦਰੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਰਮਾਤੀ ਸਮਝ ਕੇ ਹੋਰ ਡਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਦੱਸਾਗਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਬੱਲੇ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਡਰ ਅਤੇ ਜਾਲਮਪੁਣਾ, ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਫੇਰ ਦੱਸਾਗਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਟਕਾਸਲੀ ਪਾਠੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਪਾ ਕੇ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਖੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਦੇ ਘਰ ਮੁੰਡਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸਰਧਾ ਵਾਲੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਚੁਸਤ ਸੀ। ਕਿ ਉਹ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਵਧੀਕੀ ਦੀ ਸਜਾ ਕਿੰਨੇ ਜਾਲਮਪੁਣੇ ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਦਿਮਾਗ ਲੁਕਿਆ- ਛੁਪਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅੱਗ ਲਾਉ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਕਹਾਉਂਦੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਕਾਗਰਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦੀ। ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਇਹ ਅਨਪੜ੍ਹ ਐਵੇਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਖਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਠੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸਭ ਨੂੰ ਗਲਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੇ ਗਲਤ ਰਾਹ ਪਾਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਉਸੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਵਾਂਗ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਅਕਾਲੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁਸਲਮਾਬ, ਹਿੰਦੂ, ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਲੀਡਰ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਹਿਸ਼ ਪੁੱਛੀ। ਡਾਕੂ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 6 ਸਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਮੇਰੇ 100 ਛਿੱਤਰ ਮਾਰੇ ਜਦੋਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ 99 ਛਿੱਤਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਕੋਏ ਹੋਏ ਪਿਸਤੌਲ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ 5 ਡਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੁਣ ਤੂੰ ਦੱਸ ਤੇਰੀ ਕੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਹੈ। ਡਾਕੂ ਕਹਿੰਦਾ ਬੱਸ ਮੈਂਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇ ਤੂੰ 100 ਛਿੱਤਰ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ 99 ਖਾ ਕੇ ਪਿਸਤੌਲ ਕੱਢ ਲਿਆ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਕਹਿੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂਨੂੰ ਛਿੱਤਰ ਖਾ ਕੇ ਅਕਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 99 ਛਿੱਤਰ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਚੇਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਸੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਕਾਂਗਰਸੀ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਕੈਰੇ ਦੇ ਘਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ। ਦੂਸਰਾ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੀਡਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਦੇ ਘਰ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਕਿਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਦਾਅਵਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਦਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ

ਗੱਲਵਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਨਾਲਾ ਸੁੱਟਦਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਕ ਲੱਗਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੇ ਸੋ ਆਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ ਧੋਹੀ ਅਤੇ ਚਲਾਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਆਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪੈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾ ਦੇਹ ਆਦਮੀ ਆਖਾਂਗਾ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਰਨਲ

" ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ "

ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1994 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪਵਾਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ 8 ਵਾਰ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਾਪੀ ਗਈ। ਮੇਰਾ ਜਨਮ 1934 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਆਈ. ਡੀ. ਦੀ ਬਰਾਂਚ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1915 ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੇ 18 ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਚਤੁਰਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾਈਆ। ਜਿਸ ਬਦਲੇ ਅੰਗਰੇਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨਾਮ ਵੱਜੋਂ ਵੱਡੀ ਜੰਗੀਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਡੀ. ਸੀ. ਖਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1927 ਵਿੱਚ 11 ਬੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਖੱਫਨ ਬੰਨ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਬੱਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਜੇਕਰ ਰਾਹ ਜਾਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਾ ਦੇ ਬੱਬਰ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਬੱਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਜਹਾਨ ਤੋਰ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਛਿੱਪੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਬੱਬਰਾਂ ਦੀ ਠਹਿਰ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ। *ਖਾਨਦਾਨੀ ਗਦਾਰ,*

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਬੱਬਰਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਜਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਫੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਬੱਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਬਰਾਹਟ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ 11 ਬੱਬਰ ਫੜਾਏ। ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਰਾਜ ਖੁੱਲ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੱਧਰ ਬੱਬਰਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਦੇਵੇਂ ਅਤੇ ਪੈਰ ਵੱਢ ਦਿੱਤੇ।

ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਣਾ ਪਿਆ। ਕਿ ਜਿਸ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਉਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ 1984 ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਬਣਤਰ 1988 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ 1994 ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਈ। ਮੈਨੂੰ ਨਾਂ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਨਵਾਜਿਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੇਰੀ ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਅੱਜ ਮੈਂ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਇਆ। ਮੇਰਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਬੇਟਾ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਤ ਦੇ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮੇਰੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵੀ

ਨਹੀਂ ਆਏ।

ਸੋ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਅੱਜ ਮੈਂ ਡੂੰਘੇ ਸਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਹੋਰ 5 ਸਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੈਂ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੀ ਹੋਈ ਗਹਿਗੱਚ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾ ਜਾਊਗਾ ਪਰ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਾਗਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਂ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਫੜਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਦੁਨਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਕੀਤੇ। ਜਿਸ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਹਾਨ ਲੀਡਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਪੰਗਾ ਲੈਣਾ ਬੇਵਕੂਫੀ ਸੀ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਕੋਲੋਂ 2-4 ਮੰਗਾਂ ਮਨਾ ਲੈਂਦੇ। ਸੱਪ ਵੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸੋਟੀ ਵੀ ਬੱਚ ਜਾਂਦੀ ਸੋ ਅਖਰਿ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਹਾਗਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜਿਆਦਾ ਗਰਮ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਦਲੇਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਐਸੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ।

ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਹੇ ਲਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗਲ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਠੀਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਖੇ ਪਰੋਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾਉਣੇ ਬਹੁਤ ਔਖੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਬੰਦਾ ਮਗਰ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਹੋਰ ਭੜਕ ਉਠਣਗੇ।

ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਜਿਤਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਮੱਕਾ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦਾ ਹੀ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਵਾਲਾ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਜੋ ਕੁਝ ਵਰੇ ਪਹਿਲਾ ਮੋਨਾ ਸੀ ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਗਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪੁਆ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ 1950 ਵਿੱਚ ਡੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਖੇ ਮੇਰਾ ਉਸਤਾਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹੋ। ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਫੇਰ ਧਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਤੇ ਹੀ ਹਮਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਉਂ ਕਿ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪੁਰਬ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੇਕ ਲੱਗਦਾ ਤੋਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾੜਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੁਝ ਸੋਚਣ। ਕਿ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿੰਨੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਤੀਜਾ ਸਵਾਲ ਕਿ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਸਿਰਫ਼ ਚੀਨ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਹਾਰੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਜੰਗ ਜਿੱਤੀਆਂ ਨੇ ਜੇਕਰ ਫੌਜ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਬੁਜਦਿਲੀ ਸੀ।

ਚੌਥਾ ਸਵਾਲ: ਕੁਝ ਕਮਾਂਡੋ ਅੰਦਰ ਜਾਏ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਹੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਜੋ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਵੇਰਵੇ ਲਿਖਾਗਾ। ਪਰ ਸਾਡੇ 883 ਕਮਾਂਡੋ ਇਸੇ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ।

ਪੰਜਵਾਂ ਸਵਾਲ : ਅਸੀਂ ਮਾਰੂ ਗੈਸਾਂ ਜਾਂ ਟੈਂਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਤਕੜੀ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀ ਅਤੇ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸ਼ਗਿਰਦ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਸੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੂੰਹ ਉਤਨੇ ਸਵਾਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ 1965 ਅਤੇ 1971 ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ 1962 ਦੀ ਚੀਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ।

ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਹਥਿਆਰ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਨੰਗ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ 1962 ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਨਿਆਈ ਮੌਤ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਭੱਜਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਟੇ ਹੋਏ ਮੋਰਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿਛੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੀਨੀ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਵੱਧਦੇ ਹੀ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੰਗ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਦੁਪਿਹਰ 2 ਵਜੇ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਆ ਗਿਆ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਜੇਕਰ ਚੀਨੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਤੇ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣਗੇ।

ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਰਫਲਾ ਸਿਰਫ 20 ਗੋਲੀਆਂ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੀਨੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਟਿੱਡੀ ਦਲ ਵਾਂਗ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸੋ ਫੇਰ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਰੂਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚੀਨੀ ਫੌਜ ਨੇ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਥਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਚੀਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸ਼ਰਤ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਸੀ। ਸੋ 90,000 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅੱਜ ਵੀ 45 ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਬਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਚੀਨ ਕੋਲ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ੀਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ 18 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰ ਹੋ ਕੇ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਸੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੌਜ ਨਾ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰ ਮੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਸੀ ਤੇ 1962 ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਬੈਠੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੜਾਸ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਭਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਚੀਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਇੰਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਥਾਂ ਵਾਪਿਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਫੁਰਮਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਬਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵੱਧਦੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਇੰਨੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਸੀ। ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਚੀਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਸਖਤ ਸਟੈਂਡ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਏ। ਪਰ ਚੀਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ 2.4 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣਾ ਬੇਫ਼ਕੂਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੇਲੋੜਾ ਜਿਆਦਾ ਚੋਲਾ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਲਈ ਇਹ ਗੁਝਲਦਾਰ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ?

ਕਾਂਡ ਨੰ: 3 1947 ਤੋਂ 1984 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ।

ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਤਿੰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਜਿਨਾਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਪਰ ਜਿਨਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਬੱਲੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਮਿਸਟਰ ਜਿਨਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ 2 ਸਾਲ ਸ਼ੀਮਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵਾਂਗਾ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਿਨਾਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਅਵੱਸ਼ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਵਾਂ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਰਾਂਗਾ। ਸੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਰਹਾਂਗਾ। ਇਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਗਲ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਵਖਰਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਸਨ ਅਗਰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਬਣਦਾ ਤਾਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਰ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਲਗਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਚਲਾਕ ਹਨ। ਉਹ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਿਨਾਹ ਵਾਂਗ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਝਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਵੱਡੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਬੰਗਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ।

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਗਿਆ ਕਿ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਵਚਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਹਸਤੀ ਬੁਧ ਅਤੇ ਜੈਨ ਧਰਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਪਰ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕਠਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਝੂਠੇ ਵਾਦੇ ਵੀ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਸ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 100 ਵਿਚੋਂ 94 ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਰ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਦੀ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਦੋਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਰਨ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਖੀਰਲਾ ਸ਼ਬਦ ਇਹੀ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਚੱਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਮੇਂ ਪਾਗਲ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮੋਰਚੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਜੇ ਲਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਤਕੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫੌਜ ਮਾੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ

ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ 1964 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਨਾ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 1946 ਵਿੱਚ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੀਤੇ 17 ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ 17 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸੀ ਅਤੇ ਅਕਲਮੰਦ ਸਨ।

ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ 17 ਸਾਲ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਝੁਕਦਾ ਰੱਖਾਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਫੇਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੇ। ਅਕਾਲੀ ਆਪਣੇ 1946 ਵਾਲੇ ਵਾਅਦੇ ਲਈ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਨੇ 2-3 ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਚਨੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਰੋਜ ਉਸ ਦੇ ਚੱਲੇ ਬਨਣ ਲੱਗੇ। ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰੰਕਾਰੀ 100 ਪਿਆਜ ਖਾ ਵਲੋਂ ਜਾਂ 100 ਛਿੱਤਰ ਖਾ ਲਵੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਣ ਗਈ।

ਉਮਰਾ ਨੰਗਲ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਉੱਪਰ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਗੁਰਬਚਨਾ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਗੁਰਬਚਨੇ ਨੂੰ A Z ਸੁੱਰਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਪਰ ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਬੋਲਦੇ ਤਾਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੋਟ ਇੰਨੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਉੱਪਰ ਕੇਂਦਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੇ ਰੋਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁੱਖੀ ਗੁਰਬਚਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ 5 ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ 7 ਸਤਾਰੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗਿਆਰਵੇਂ ਗੁਰੂ-ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੀ ਲੰਘ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਬੰਦਾ ਹੀ ਰਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਪੈਰੀ ਹੱਥ ਲਾਉ ਅਤੇ 35 ਸਾਲ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਚਾਹੇ ਜਨਾਨੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇ। ਆਪਣੀ ਸਕੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਮੁਕ ਜਾਣ।

ਸੰਗਰਾਂਦ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੇ ਕੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਹ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ 1978 ਪੂਰੇ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਸੀ। ਇੱਧਰ ਪੰਜਾਬ

ਨੇ ਕਾਲੇ ਦੋਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਕਰਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖਾਂਗਾ ਉਹ ਇੰਨਾ ਗਰਮ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਾਗ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਥੇ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਦੀਵਾਨ ਲਾਵਾਂਗਾ।

ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਅੜੀਅਲ ਸੁਭਾ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਇੱਧਰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1978 ਨੂੰ ਗੁਰਬਚਨੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਧਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਚਾਹੇ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਸਮਾਗਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟਕਾਸਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਣ ਸਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ ਕੱਢ ਕੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉਧਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਲਾਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁੱਖੀ ਦੇ ਸਕਿਊਰਟੀ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ 17 ਸਾਥੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁਰਬਚਨੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਬੱਸ ਇਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇੱਟ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦਾ ਸਿੱਖ ਉਥੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਮੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 105 ਸਿੱਖ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇੱਧਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸ਼ਰੇਆਮ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁਆਂ ਦਿੰਦੇ। ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿੱਖ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲੱਗੇ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਤੋਰਦਾ। ਇੱਧਰ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹੀ ਮਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਾ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਅੱਗੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸਾਡੇ 105 ਸਿੱਖ ਮਰੇ ਹਨ ਜਦੋਂ 106 ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਫੇਰ ਰਜਾਮੰਦੀ ਕਰਾਂਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਭੇਜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲਾ ਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਉਸ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਵੇਗਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ 1978 ਤੋਂ 1984 ਤੱਕ ਇੱਕ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਸਾਝ ਨਾਹੀ ਰੱਖੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਕਲੀ ਖ਼ੁਦ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ। ਇੱਕਠੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ, ਗਲਵੱਕੜੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਰੂਫ਼ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ 1984 ਦੇ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇਖੇ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵੀ ਦੇਖੀਆਂ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਲਿਖੀਆ। ਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌਰੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਕਾਲੀ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਰੱਟ ਲਾਈ ਰੱਖਦੇ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੈ।

ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਡਰਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲਾਊ ਤਕਰੀਰਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਐਸਾ ਜਾਦੂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਲੱਗਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਹੁਣ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਥਰ ਉਥਰ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਗੁਰਬਚਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਵੇਲੇ 175 ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ।

ਇੱਥਰ ਜੱਗਬਾਣੀ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇਹ ਗੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੜ ਗਿਆ। ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਮੁੜ ਨਾ ਕਰਸਕੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਹੇਠ ਕਰ ਲਏ। ਅਕਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਪੱਖੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਖੁਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਾਥ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਨ। ਇੱਥਰ ਜੱਗ-ਬਾਣੀ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ।

ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨੇ ਫਮਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਐਸਾ ਅਸਰ ਕੀਤਾ ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗਦਾਰ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਧੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗੇ। ਜੋ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਦਾ ਉਹ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੱਗ ਬਾਣੀ ਦੇ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਐਸਾ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ 1982 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

1. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 94% ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੋ ਇਹ ਗੱਲ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਵਾਗ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਨੂੰ ਖੁੱਦ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
2. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
3. ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਚਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਮੀਟ ਸ਼ਰਾਬ ਤੰਬਾਕੂ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
4. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਰਨਸੀ ਨੋਟਾਂ ਤੇ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਲੱਗੀ ਹੈ।
5. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਤਹਿ ਕਰੇਗੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਭਾਅ ਤੇ ਨਾ ਖਰੀਦ ਸਕੇ।
6. ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਧਾਮਾਂ ਤੇ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਅਕਾਸ਼ਬਾਣੀ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ 24 ਘੰਟੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਸੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਾਹਰਲੇ ਸਿੱਖ ਦੇਣਗੇ।
7. ਜੋ ਵੀ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਫਾਂਸੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਫੰਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਮਾਣ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਹੋਵੇ।
8. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
9. ਬੀ. ਏ. ਜਾਂ ਐਮ. ਏ. ਜਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਜੋਗਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਬਣੇ।
10. ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਲਾਵੇ।
11. ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੂਪਾ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ-ਨਾਜ਼ਰ ਗਿਆਰਵੇਂ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ।
12. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁੰਗੀ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

13. ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਅਮੀਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
14. ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਲਾਈਸੰਸ ਸੌਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
15. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜਿਆਦਾ ਵਜ਼ੀਫ਼ੇ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਇਨਾਮ ਰੱਖੇ ਜਾਣ।
16. ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਡੋਡੇ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਾਈਸੰਸ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।
17. ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਘਟਾਈਆਂ ਜਾਣ।
18. ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਜੱਗ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੇਖ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਕੁਲ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਸਖਤ ਖਿਲਾਫ ਹੋ ਗਏ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਪਹਿਲੀ ਮੰਗ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 94% ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੇਕਰ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਪਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ। (ਜਿਸ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ, ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਨ।) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਦਾ ਫਲ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਗੋਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਗੋਰਮਿੰਟ ਹੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਤੇ ਜੁਲਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਤੀਜੀ ਮੰਗ ਜੇਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਦਰਜਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਭੁਖੇ ਮਾਰਦੇ।

ਚੌਥੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜਾਵਬ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਂਸੀ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖੁੰਘਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਨ। ਪੰਜਵੀਂ ਮੰਗ : ਝੋਨੇ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਮੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਭਾਅ ਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੇਟ ਲਾਕੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਵੇਚਣਗੇ। ਤੇ ਫੇਰ ਬਾਕੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਦਾ।

ਛੇਵੀਂ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਵੀ ਜਪ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਤਵੀਂ ਮੰਗ ਦਾ ਜੁਆਬ ਮੈਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ।

ਜੁਆਬ ਮੈਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਸਵੀਂ, ਗਿਆਰਵੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰਵੀਂ ਮੰਗਾਂ ਠੀਕ ਹਨ ਤੇਹਰਵੀਂ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚੀਨ ਵਾਂਗ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆਂ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਲਈ ਮੰਨ ਲੈਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਨ। ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਅਕਾਲੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੇ ਪੱਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹਾਤਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੱਲਕਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਸੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪਾਲੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ 1947 ਤੋਂ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖੀਰ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਚਤਰ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਛੱਡ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਆਲੂ ਹਰੇਕ ਥਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਇੱਕ ਜਿੰਦੀ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਲਾਲਚੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਲੇਰਪੁਣਾ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗ ਉਸ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਸਨ। ਉਹ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚੀ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੋਚੀ ਪਾ ਦੇਣ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਾਂਗ ਲੀਡਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਠੱਗ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਲੀਡਰ ਬਣਨਾ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਪੈਸੇ ਵੱਲ ਉਸ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਗਲਤ ਇੱਛਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 15000 ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰ 1984 ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ 7-8 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 80 ਅਰਬ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜਾ ਨਹੀਂ ਲਾਹਿਆ। ਇੱਕੋ ਬੰਦੇ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀ ਕੁਝ ਕਰ ਗਈਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸੀ। ਕਿ ਉਹ ਦਲੇਰ ਅਤੇ ਬੇਲਾਲਚੀ ਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦੰਡ, ਦਾਮ ਸਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਕੇ ਗੋਰਮਿੰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਂਗ 3-3 ਘੰਟੇ ਬੋਲਦਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮਾੜੀ ਮਿਹਨਤ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਨਰਕ ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਦਿੱਖਾ ਗਈ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਸੰਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਪੂਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਦੂ ਭਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾ ਰੋਡਿਆਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਿ ਬੰਦਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕੱਠੀ ਕੀਤੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਗਾਲਿਬ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸੰਨ 1946 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਗਾਲਿਬ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਹੱਥ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਖ ਤੋਂ ਐਸਾ ਬੱਚਾ ਜਨਮੇਗਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਪਿੰਡ ਗਾਲਿਬ ਦੇ 92 ਸਾਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਨੇ ਦੱਸੀ ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਪਰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪਿੰਨ ਅਤੇ ਕਾਪੀ ਫੜ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ, ਬਿੱਲਕੁਲ ਜੋਤਸ਼ੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਸੱਚੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੱਸੀ।

ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤਾ ਦੇ ਪਿਉ ਨੇ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਜਾਓ ਖੇਤ ਕੰਮ ਕਰੋ ਜਾਂ ਉਠ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਪੋ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸਿਰਫ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ 10 ਬਾਣੀਆਂ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਫੇਰ ਇਸੇ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸੰਤ ਇੰਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕੇ ਆਪਣੀ ਟਕਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਿਤੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਟਕਸਾਲ ਵਿੱਚ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ 11 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਰੋਜ਼ ਦੇ 25 ਪਾਠ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ 51 ਪਾਠ ਰੋਜ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਪਿਆ ਅਤੇ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਉਹ ਰੋਜ਼ 101 ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਉਹ ਟਕਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ 101 ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਉਸ ਦਾ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਲੜੀ ਚਲਦੀ ਰਹੀ।

ਉਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ 14 ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਫੜੇ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਜੋ ਫੌਜ ਦੇ ਹੱਥ ਆਏ ਜੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 101 ਪਾਠਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਆਪ 5 ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਸਕੂਲ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ 2 ਕੁ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਵੀ

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ 24-25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਸਿਰਫ 2 ਘੰਟੇ ਹੀ ਸੌਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ 22 ਘੰਟੇ ਹੀ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪ ਸੜਕ ਤੋਂ ਬਜਰੀ ਅਤੇ ਰੋੜੇ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਕਿ ਗੂੜੀ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਵੈਸ਼ੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲਿਖਣਾ ਹਰੇਕ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪਾਤਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਬੰਦਿਆ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦੇਖੀ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਪੱਠੇ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਕਣਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵੇਲੇ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਪੱਠਾ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਦਿੱਲੀ 7 ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਦੋਸਤ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਜੋ ਇੱਕ ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ।

ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਫੁੱਫੜ ਜੀ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਦਾ ਚਾਰ ਮੰਜਿਲਾ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਬੰਗਲਾ ਅੱਗੇ 3 ਸਕਿਊਰਟੀ ਗਾਰਡ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬੰਗਲੇ ਦੇ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ 8 ਫੁੱਟ ਦੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮਿੱਟੀ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤਸਵੀਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ 78 ਸਾਲ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਰੋਣੇ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਹੇ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਨਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਕਪੜੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਨਿੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਸਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੂਰ ਦਰਾਡੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ 2-2 ਦਿਨ ਇਸ ਕੋਲ ਰਹਿ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਪਦੇ। ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੇ ਜਦੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਪਦੇ ਸੁਣਦੀ ਤਾਂ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬੜੀ ਸਰਧਾ ਰੱਖਦੀ ਜਦੋਂ ਕਿ

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਰੁਝਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੋਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਤਿ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਸਾਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਮੂਹ ਮੋੜ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾ ਤੇ ਪੈਦਲਾ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਾਇਕਲ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਲ ਉਸ ਸਮੇਂ 16 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਪਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾੜੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ 16 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਧਾਂ ਵਾਲਾ ਬਾਣਾ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ 16 ਰੁਪਏ ਲਿਆ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਪਰ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ 1964 ਦੀ ਹੈ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 1967 ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਲੱਕਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾਂ ਅਉਣਾ ਜਾਣਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਉੱਪਰ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਮਾਈਆ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਦੇ ਪੋਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਦੀਪ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸੰਦੀਪ 11 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਕੈਂਸਰ (ਬਰੇਨ ਟਿਊਮਰ) ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 2 ਸਾਲ ਇਲਾਜ ਚੱਲਿਆ ਅਖੀਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਰਫ 3 ਸਾਲ ਹੋ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਅੰਤ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਨਾਕ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਗਰਾਤੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਪੁੰਨਦਾਨ ਬੜੇ ਬੜੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਈ। ਬੜੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪੁਆਏ, ਬੜੀਆਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀਆਂ, ਦੂਰ ਦੂਰ ਜਿਸ ਸੰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਪੈਰ ਫੜੇ। ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਮਾੜੀਆਂ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਆਖੀਰ ਕੈਂਸਰ 82% ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਲਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਚੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਉੱਘੇ ਸੰਤ ਭੈਣੀ ਨਾਥ ਦੀ ਦਸ ਪਈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਭੈਣੀ ਨਾਥ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਭੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਜਾਣ ਗਈ। ਪਰ ਬਾਬੂ ਮੱਲ 60 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 2 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪਰ ਡੂਬਦੇ ਨੂੰ ਤਿਣਕੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਭੈਣੀ ਨਾਥ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਬੜੇ ਆਦਰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣੀ ਅਤੇ 101 ਗਾਉਆਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਅਤੇ 51 ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਖੀਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਖੁਆਉਣਾ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਦਵਾਇਆ ਕਿ ਬੱਚਾ 100 ਸਾਲ ਤੱਕ ਜੀਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਵਾਰ ਕੁਝ ਆਸਾਂ ਤੱਕ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜਿਆ। ਸਭ ਕੁਝ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਨਾਲੇ ਵੀ ਮਾੜੀ ਸੀ।

ਕੈਸਰ ਹੋਰ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ ਆਖੀਰ ਸਮਾਂ ਬੀਤਿਆਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਸਰ 93% ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਨੀਮ-ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ 1983 ਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਨੀ (ਨੈਣਾਂ ਦੇਵੀ) ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਜਿੱਦ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੜ੍ਹ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਾਦੇ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਨੇ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗ ਭਬੂਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਦਮਾਸ਼ ਕਾਤਲ ਕਹਿ ਕੇ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸੀ। ਆਖੀਰ 3-4 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ (ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ) ਦੇ ਜੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੰਨ ਗਏ। ਪਰ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖ ਲਈ। ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਦੇ ਤਿੰਨੇ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਨੂਹ ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਨਾ ਨਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਮਾ ਮਾਮੀ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਆ ਗਏ। ਬੱਚਾ ਨੀਮ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖੇ 26 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋ ਦੇਖਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ (ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ) ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਲੱਗੇ 1 ਮਿੰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਬੜੇ ਆਦਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਦਾਮਾਂ ਵਾਲਾ ਦੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾ ਆਈ ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਵੀ ਬੈਠੀ ਸੀ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਦੁਖੜੇ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੋ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋਪ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿ ਕੇ ਨਾਮ ਜੱਪਣ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਬੈਠੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦੁਖ-ਸੁੱਖ ਨਿਪਟਾ ਕੇ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ (ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ)

ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸੰਤ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਵਿਥਿਆ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖੋਲ੍ਹ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਅਸੀਂ ਸਭ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੱਕ ਗਏ ਹਾਂ। ਪਰ ਬੱਚਾ ਅਖੀਰਲੀ ਸਟੇਜ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਿਰਫ 1 ਜਾਂ 2 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਫੇਰ ਰੋਣ ਲੱਗ ਗਈ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕੁਝ ਚਿਰ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੋ ਨੀਮ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗੋਦੀ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ ਫਿਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੁੱਕਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਇਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਾਓ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਤੁਸੀਂ ਸੁਖਮਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਵੇ ਫੇਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਮਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਮਲ ਮੁੱਤਰ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਪਾਣੀ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚੀ ਪਾਠ ਕਰਨ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕੰਨੀ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਉਹ ਲਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ 25-25 ਵਾਰ ਸੰਥਿਆ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ। ਭੋਗ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਫੇਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੱਟਣੇ। ਅਗਰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਮਾਤਾ ਮੋਟਾ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਮੂੜੀਆ ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਨੀ ਨੈਨਾ ਦੇਵੀ ਪੂਰੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਟੱਬਰ ਦੀਆਂ ਦੋਨੇ ਕਾਰਾਂ ਪਾਣੀਪਤ ਲੰਘੀਆਂ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਦਮ ਉਠ ਖੜੀਆ ਤੇ ਜਿਹੜਾਂ ਬੱਚਾ ਪਿਛਲੇ 7 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਗੁਲੂ ਕੌਜ ਤੇ ਜਿਊਂਦਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮੰਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ।

ਬੱਸ ਫੇਰ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਬਦਲਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 23 ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਉਗਲਾਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਬੱਸ ਫੇਰ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਤੱਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਪਛਤਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਹਾ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਿਆ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਬੱਚਾ ਕਈ ਸੈਂਕੜੇ ਸੰਤਾਂ, ਦਾਨਪੁੰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭੈਣੀ ਨਾਥ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਗਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੱਕ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਹੋਣ ਬਾਦ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੇ

ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਉਹੀ ਬੱਚਾ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਫਸਟ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਬੰਦਿਆ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਬਾਰੇ ਪੱਤਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪੱਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ 7 ਭਰਾ ਸਨ ਵੱਡੇ 5 ਭਰਾ ਇੱਕ ਮਾਂ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾਂ ਇਹ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਤੱਕ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਧੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਦਾ 10-15 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਬਿੱਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਡੰਕਾ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੇ ਇੱਕ ਰੁਪਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਲੀਡਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਬਿੱਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਦੇ ਅੱਗੇ 23 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ 2 ਅਰਬ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇਹ ਪੈਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਗਿਆ। ਇਹ ਗਲ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰਕੇ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਏ। ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਫਸਰਵੀ ਮਰਨ ਲੱਗੇ। ਬੱਸ ਫੇਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਫਾਵੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਡਰਨ ਲੱਗ ਪਏ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਮਗਰ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਫੜ੍ਹਨ ਤੇ ਛਿਜਕਣ ਲੱਗੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਕੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਨ ਲੱਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸਰਕਾਰ ਡਰ ਗਈ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਬੇਈਮਾਨੀ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਇਹ ਗਲ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਹੋਵੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵੀ ਪਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਖ਼ਰਚ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਨਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਾਂਗ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਧਮਕ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਹ

ਫੈਸਲੇ ਨਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਾਂਗ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਧਮਕ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਮੌਕੇ ਦੇ ਅਫਸਰ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅਲਗੋ ਦਾ ਕੰਮ ਜਵਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਜੁਰਤ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਅਗਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭੁਲ ਭੁਲੇਖੇ ਗਲਤੀ ਕਰ ਵੀ ਬੈਠਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਗਲਤੀ ਮੰਨਦਾ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਮੌਤ ਨੂੰ ਮਾਸੀ ਆਖਣਾ ਜਾਂ ਜਮਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜਣੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ।

ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਬੜਾ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ ਸੀ ਜਾਂ ਆਈ ਪੀ ਐਸ ਅਫਸਰ ਵੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਾਣੀ ਭਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਲਈਆ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਜਿੱਥੇ 6-6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਦੇ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਬਦਲੀ ਇੱਥੇ ਦੀ ਕਰਵਾ ਦੇਵੋ।

ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆ ਵੱਲੋਂ ਜੇਕਰ ਦਾਜ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਗਰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਸਹੁਰੇ ਕੁਝ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਬੱਸ ਫੇਰ ਉਸ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦਾ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੁੰਦਾ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕੋਈ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾ ਕਰਦਾ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਹੀ ਹੱਥੀ ਲੈਂਦਾ। ਉਹ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਬੋਤਾ ਜਿਹਾ ਚੰਗੀ ਗੌਰ ਨਾਲ ਸੁਣਦਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੇਸ ਆਉਂਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਲਾਏ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸਰਕਾਰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਨਾ ਸੀ ਇਹ ਬੜੇ ਅਚੰਬੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਦੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਮਰਵਾ ਰਿਹਾ ਏ? ਜੇਕਰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਫੇਰ ਦੱਸੀਏ। ਕਿ ਗੌਰਮੰਟ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਬਿਆਨ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੋਂ ਹੱਥੀ ਫੜ੍ਹ ਲਵੇਗੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਿਹਲਤਾ ਦਾ ਟੋਲਾ ਹੈ।

ਇੰਨ੍ਹਾ ਦੋਨਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਜੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਨੇ

ਫੈਸਲੇ ਨਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਾਂਗ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਧਮਕ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਮੌਕੇ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅਲਗੋ ਦਾ ਕੰਮ ਜਵਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਜੁਰਤ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਅਗਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭੁਲ ਭੁਲੇਖੇ ਗਲਤੀ ਕਰ ਵੀ ਬੈਠਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਗਲਤੀ ਮੰਨਦਾ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਮੌਤ ਨੂੰ ਮਾਸੀ ਆਖਣਾ ਜਾਂ ਜਮਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜਣੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ।

ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਬੜਾ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ ਸੀ ਜਾਂ ਆਈ ਪੀ ਐਸ ਅਫ਼ਸਰ ਵੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਾਣੀ ਭਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਲਈਆਂ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਜਿੱਥੇ 6-6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਦੇ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਬਦਲੀ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਕਰਵਾ ਦੇਵੋ।

ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆ ਵੱਲੋਂ ਜੇਕਰ ਦਾਜ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਗਰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਸਹੁਰੇ ਕੁਝ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਬੱਸ ਫੇਰ ਉਸ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦਾ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੁੰਦਾ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕੋਈ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾ ਕਰਦਾ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਹੀ ਹੱਥੀ ਲੈਂਦਾ। ਉਹ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਚੰਗੀ ਗੌਰ ਨਾਲ ਸੁਣਦਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੇਸ ਆਉਂਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਲਾਏ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸਰਕਾਰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਨਾ ਸੀ ਇਹ ਬੜੇ ਅਚੰਬੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਦੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਮਰਵਾ ਰਿਹਾ ਏ? ਜੇਕਰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਫੇਰ ਦੱਸੀਏ। ਕਿ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਬਿਆਨ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੋਂ ਹੱਥੀ ਫੜ੍ਹ ਲਵੇਗੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਿਹਲੜਾ ਦਾ ਟੋਲਾ ਹੈ।

ਇੰਨ੍ਹਾ ਦੋਨਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਜੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਦੀਆਂ

ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਟੋਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਉਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜੁਆਬਾ ਨੂੰ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਰੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਮੈਨੂੰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੀ. ਏ. ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਕਿ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਰੱਬੀ ਤਾਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਮੰਨ ਦੇ ਸਨ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕਿ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲਾਲ ਕਿਲਾ 10 ਘੰਟੇ ਦੀ ਵਾਟ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਲਾ ਲਵੋਂ। ਹੋਰ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਮਨ ਕਰੇ ਆਪਣੀ ਪੁਲਿਸ ਲਾ ਲਵੋ। ਇੰਨੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਕਰ ਮੈਂ 10 ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਲਿਖਵਾ ਲਵੋ ਕਿ ਉਹ ਆਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਦੂਸਰੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡਾਗਾ, ਤੇਰੇ 5 ਬੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਮਾਂਡੋ ਹੋਣ ਚਾਹੇ ਪਹਿਲਾਨਾ ਹੋਣ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਣ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਫਸ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੀ. ਏ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਡਰੀ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜੀਨਾਮੇ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਭੱਜੀ ਫਿਰਦੀ ਸੀ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਰੋਅਬ ਖੱਬੀਖਾਨ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਵਾਗ ਡਿੱਗਦਾ ਸੀ। ਬੀਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਬਦਮਾਸ਼ ਜਿਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਛੁਡਾਉਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰਣਾ ਇੱਕ ਕੀੜੇ ਨੂੰ ਪੈਰ ਥੱਲੇ ਮਾਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ 30-35 ਬੰਦੇ ਰਫਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਧਮਕ ਇੰਨੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਬੰਦਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਰੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਫੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ। ਇੱਧਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਥੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਢਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੋਲੀ ਦੇਣ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੀਰੇ ਨੂੰ ਸਸਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਲੈ ਆਂਦਾ।

ਜਦੋਂ ਬੋਲੀ ਹੋਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਮੋਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ

ਬੀਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਬਦਮਾਸ਼ ਬੋਲੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭਰਾਵੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਅੱਗੇ ਨਾ ਆਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮੈਂ ਵਾਰਨਿੰਗ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੋਲੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਅੱਗ ਦਾ ਮਚਦਾ ਉਹ ਭੱਠ ਹੈ ਜੋ ਕਰ ਹੱਥ ਪਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਗਾ ਫੇਰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਬੋਲੀ ਦੇਵੇ ਜੋ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਿਰ ਲੈ ਕੇ ਜੰਮਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਵੱਡ ਦੇਵਾਗਾ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਬੀਰੇ ਕੋਲ ਪੁਰੰਚੀ ਤਾਂ ਉਹ ਭੱਜ ਚਲਿਆ 1984 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੀਨੀਆ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਭੱਟੀ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਣ ਲਗਾ ਬੀਰਾ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਆਪਣਾ ਖਾਨਦਾਨ ਨਹੀਂ ਮਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੇ ਕਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੰਗਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲਦੇ ਰਫਲਾਂ ਵਾਲੇ ਰਫਲਾਂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਘਰੋਂ ਘਰੀ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਪਲਟਨ ਵਿੱਚ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮੁੰਡਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਣ ਮੁਤਾਬਕ 1979 ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਮੁੰਡਾ ਹੋਣ ਲਈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਗੇ ਗਰਮ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਮੁੰਡੇ ਹੋਣ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਬਥੇਰੇ ਮੇਰੇ ਵੱਰਗੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਮੈਂ ਕੋਈ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਫੇਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਰੀਕਾਂ ਦਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਗੇ ਰੱਬ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਦੋਨੋ ਜਾਣੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਅਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਹਿਤੇ ਆ ਕੇ 10 ਪਾਠੀ ਲੈ ਜਾਣ ਪਾਠੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੁਰਹਿਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 25 ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਥਿਆ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪਾਠੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ ਕਰਨੀ ਦੋਨਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਭੋਗ ਪੈਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਨਹਾਉਣ ਵੇਲੇ ਪਾਠੀ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚੀ ਪਾਠ ਕਰਨ ਕੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਨਹਾਉਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸੁਣਦਾ ਰਹੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰਾ ਪਾਠ ਸੁਣੇ।

ਨੀਦ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਭੋਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਾਠੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਤਿਆਰ ਪੁਰ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਭਾਵ ਚੋਲੇ ਵਗੈਰਾ ਪਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਭੋਗ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਮੁੰਡਾ ਹੋਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕੀ ਸਾਲ ਪਿਛੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਲਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਐਸੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਈ ਜਾਣੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਨਾ ਕੱਟੇ।

ਇਸੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਮਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੰਨ 1983 ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੋਟਕਪੂਰੇ ਦਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਲਾਗੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਜਬੀਆਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਜੋ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੀਤੇ ਦੂਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਲੈ ਗਿਆ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਤਾ ਐਸ ਡੀ ਐਮ ਅਤੇ ਮਾਮਾ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਲਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉੱਧਰ ਕੁੜੀ ਦਾ ਪਿਉ ਜਦੋਂ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਫੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਕੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਰਾਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਦਰੀ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਬਟੋਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਇਕ ਨਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਆਦਮੀਆਂ ਕੋਲ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲੇਵਾਲੀਆ ਇੱਕ ਲੀਡਰ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੜੀ ਨੂੰ 17 ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੇ ਛਡਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਸੀ ਕੁੜੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਘਰਦਿਆ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਗਮ ਵਿੱਚ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ।

ਉਮਰ ਦੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ 22 ਦਿਨ ਉਸ ਦਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਬਿੱਛੂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦਾ ਥਾਣੇਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਰੋਂ ਗਈ ਤੇ ਪੇਪਰਾਂ ਤੇ ਸਾਈਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਇੱਧਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਜਿਆਦਾ ਵਿਗੜਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਵੱਡਾ ਡਾ: ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਚੇਲਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਡਾ: ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਿਉ ਜੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਨਸ਼ਟੀ ਪੁਣਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਸ਼ਟੀਪੁਣੇ ਅਤੇ ਦਾੜੀ ਕੇਸ ਕੱਟੇ ਹੋਇਆ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅੱਗ ਭਥੂਕਾ ਹੋ ਉਠਿਆ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹੀ ਕੋਟਕਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਫੋਨ ਨੇ ਥਾਣੇ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਥਾਣੇਦਾਰ ਉਸ ਦੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚੜਾਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਗਈ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਮਰਨ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਚਰਨੀ ਜਾ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਜਾਣ ਬਖਸ਼ਨ ਲਈ ਤਰਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਧਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ 2 ਜੀਪਾਂ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੂੜ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੋ ਐਸ. ਡੀ. ਐਮ ਸਨ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅੱਗੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਤੇਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਲੜਕਾ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਦੀ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਇਨੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸ਼ੈਲਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੂੰ ਵੀ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਤੇਰੇ ਲੜਕੇ ਨੇ 22 ਦਿਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਇੱਜਤ ਰੋਲੀ ਹੈ ਜਾ ਚਲਿਆ ਜਾਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਤੂੰ 22 ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੇ ਲੈ ਜਾਵੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਮਰਵਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿਤਾ। ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਈ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਢ ਕੇ ਬੋਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਉਹ ਬੋਰੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੋਕੀ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲੱਗੇ, ਇਧਰ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੇ ਕੇਸ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਪਰਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਥਾਣੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਉਸ ਉਚਾਈ ਤੇ ਜਾ ਬੈਠਾ ਜਿਸ ਉਚਾਈ ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੀਡਰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਤਰਲੇ ਮਛੀ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅਖੀਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋਣਵਾਲੇ ਨੂੰ ਥੱਲੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸਾਨੂੰ (ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ) ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਕਰਨਾ ਪਿਆ ?

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨੋਟ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸੁਣਿਆ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰਬੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਫੈਮਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖ ਕੇ ਸਾਇੰਸ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਰੱਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆਂ ਮੈਂ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੈਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਪੈਂਡੂ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰੇਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੋਤ ਦੇ ਫਤਵੇ ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੋਕ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਫੇਰ ਜਿਸ ਰੱਬ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰੱਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕੀ ਉਹ ਵੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਆਖਗੇ। ਜੇ ਵੀ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਲੜਕੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਗਾਲਿਬ ਤੋਂ ਜੋਤਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਆਦਿ ਜੋ ਰੱਬ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਾਰੂਮੱਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇੱਕ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਅਚੰਬੇ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਮੈਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਿਆਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਵੇਂ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਜਾਂ ਬਾਰੂ ਮੱਲ ਵਰਗੇ ਦੁੱਖੀ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਤਾਕਤ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ 1978 ਤੋਂ 1984 ਤੱਕ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਘਰ ਮੁੰਡੇ ਹੀ ਖੇਡਣ ਦੇ।

(ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ)

ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਸਤਾ ਨਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ, ਹਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਪਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੱਕੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਫੌਜ ਦੇ ਜਰਨਲ ਵੱਲੋਂ, ਕਰੜੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਈ ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਅਫਸਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਫੇਰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵੀ ਨਾਂਹ ਕਰ ਗਏ ਫਿਰ ਇਹ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ., ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੱਲ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬੇ-ਬਸੀ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਮਾਰਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਸੀ ਸੋ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਅਕਾਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣਾ ਕੇ 17 ਦਿਨ ਦੀ

ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਈ 1984 ਵਿੱਚ ਅਖੀਰਲੀ ਸਿੱਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 30 ਮਈ 1984 ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਲਈ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਵਾਲੀ ਕਾਹਣੀ ਸੁਣਾਈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਡਰ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਉੱਥੋਂ ਸਾਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਰਨਲ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਰਣਜੀਤ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦਾ ਹਿਮਾਚਲ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਹਮਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਅਤਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅੜਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਰੋਲਾ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਅਮ੍ਰਿਤ ਛਕਵਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਗੱਲ ਕਿਰਪਾਨ ਪੁਆਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜੂਨ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਹੋਣ ਕਏ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਉਣੇ ਸਨ।

ਸੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਐਸਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹਦਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

1. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੌਜੀ ਬਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ।
2. ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਾਤਰੂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਉਣ ਦੇਣਾ।
3. ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਨਾ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ, ਪਿਆਸਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।
4. ਕੋਈ ਵੀ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਬੇਝਿਜਕ, ਬੇਕਿਰਕ ਹੋਕੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਵੇ।
5. ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਦਾ ਕੋਟਿਮਾਰਸ਼ਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
6. ਕੋਈ ਵੀ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਲਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਪਹਿਲਾ ਉਸ ਲਾਸ਼ ਤੇ 2 ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾਣ ਫੇਰ ਉਸ ਲਾਸ਼ ਕੋਲ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ।
7. ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਵੇਗੀ, ਅਗਲੇ 5 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇਗੀ।

8. ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦਾ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
9. ਅਗਰ ਕੋਈ ਖਾੜਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਆਉਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਜਖਮੀ ਕਰੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
10. ਅਗਰ ਕੋਈ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

1 ਜੂਨ ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਮੇਰਾ ਨਾਇਬ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਐਨ. ਕੇ. ਨਿੱਕੀ ਤਲਵਾੜ ਮੇਰੇ ਮੁੱਖੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 6 ਲੱਖ ਫੌਜ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਅਤੇ 1 ਲੱਖ 33 ਹਜ਼ਾਰ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ 2 ਲੱਖ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 25 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 5 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਆਪਣਾ ਦਫਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ 10 ਦਿਨ ਰਿਹਾ।

1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰਲੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਦੇਸੀ ਰਾਈਫਲਾ ਹਨ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 300 ਤੋਂ 500 ਬੰਦੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ 10 ਕੁ ਮੋਰਚੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰਲੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਨੂੰ ਦਸਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸੀ ਰਾਈਫਲਾ ਤੇ ਵੱਡੇ ਮੂੰਹਵਾਲੀਆਂ ਰਫਲਾਂ ਰੱਖੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਜੇ ਕਰ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਅੱਜ ਰਾਤ ਨੂੰ 11 ਵਜੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਵੇਰ ਦੇ 4 ਜਾਂ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 2 ਜੂਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 1 ਵਜੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾ ਕੇ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਤੋਂ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਘਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸਖਤ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਕਿ ਖਾੜਕੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਬੱਚ ਕੇ ਨਾ ਨਿੱਕਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 11 ਵਜੇ ਪੂਰੇ 2200 ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 1700 ਜਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਵਚ ਬਣਾ ਕੇ ਮਗਰ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ 1700 ਜਵਾਨ ਸਮੂਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ 2200 ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਸਮੂਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਜਵਾਨ ਅੰਦਰ ਭੇਜੇ

ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਰਲੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਪਰ ਐਨ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਕੇ ਦਿੱਲੀ ਗੋਰਮਿੰਟ ਵਲੋਂ 24 ਘੰਟੇ ਲੇਟ ਪਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

2 ਜੂਨ

ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅੰਦਰ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਦੇ ਹੱਥ ਕਮਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 90,000 ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਖੜੇ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਉਹ ਹਾਥੀ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਗ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਖਾਏ ਅਤੇ ਕਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਅਸੀਂ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ 2 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅੱਗੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਨਾਲੀਆਂ ਰਫਲਾਂ ਦੇ ਫਾਈਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਅੰਦਰਲੀ ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ 4-5 ਘੰਟੇ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਅਸੀਂ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਅੰਦਰ ਭੇਜਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਠੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਉਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। 2 ਜੂਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 14 ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਜਾਮੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਪੈਕਜ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਪੈਕਜ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਨ।

1. ਆਪ ਇੱਕ ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
2. ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਡਰਾਮੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰੇਗੀ।
3. ਆਪ ਨੂੰ 1 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਆਪ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੇ 10 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਗਲੇ 2 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾ ਦੇਵਾਗੇ।
4. ਜੇ ਕਰ ਆਪ ਉਪਰਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।
5. ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗੱਲਾਂ ਮਨਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੰਗਾਂ ਛੱਡ ਦੇਵੋ।
6. ਅਖੀਰ ਲੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੈਸਰ ਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਥਾਪ ਦੇਵੇਗੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਚਤੁਰ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 14 ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਐਸਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਏ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਉੱਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ।

ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਵਾਲੀ ਹੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰੱਖੀ ਅਤੇ 10 ਕੁ ਵਜੇ ਰਾਤ ਨੂੰ 2200 ਜਵਾਨ ਮੇਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਤੌਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 1700 ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸਾਡੇ 2200 ਜਵਾਨ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਜਦੋਂ ਗੰਗਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਰੱਬ ਵੀ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦੇਸੀ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਜਰਨਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਕੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਤਨੀ ਫੌਜ ਅੰਦਰ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਵਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਚੀਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦੇਈਏ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੀ ਫਿਕਰ ਸੀ। ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਤੇਜ ਦਿਮਾਗ ਹੈ ਸ਼ਾਹਿਦ ਹਾਥੀ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਗ ਦਿਖਾਵੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਤੇ ਕਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਸਾਰੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਪਰਮਵੀਰ ਚੱਕਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ ਕੀ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਰਕੇਟ ਸਵੇਰ ਸਾਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਚਲਾ ਦੇਵਾ ਗੇ।

ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਥੇਦਾਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਆਖੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 2200 ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ 1880 ਸੂਰਮੇ ਲਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1972 ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਰਮ ਗਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਕਰਤਬ ਦਿਖਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਮੁਧੇਮੁੱਹ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ 1880 ਫੌਜੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣੂ ਦੀ ਫੌਜ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਤੇਜ ਦਿਮਾਗ, ਫੁਰਤੀ ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਤੇ ਤਰਸ ਆਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਦੇਸੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਡਰਾਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਅਬ ਪਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਦੇਸੀ ਰਫਲਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਹਾਸਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਸਾਰ ਜੇਤੂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਆਖੀਰ

2 ਜੂਨ ਰਾਤ ਨੂੰ 10:30 ਵਜੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਰੀਂਗਦੀ ਹੋਈ ਮੇਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸਰੋਵਰ ਸੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਖਿਲਰਨ ਲੱਗੀ। ਸਾਡਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਧੇ ਚੇਲੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੌਂ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੇ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸਭ ਨੂੰ 2 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ ਉਠਾ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋ ਸਾਡਾ 2200 ਜਵਾਨ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਅਸੀਂ 2600 ਜਵਾਨ ਹੋਰ ਤਿਆਰ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਉੱਧਰ 1700 ਸਾਡਾ ਜਵਾਨ ਕਵਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਰੱਤਵ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹਿਲਣ ਜੁਲਣ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਿਖਾਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ 2200 ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਮਹਾਨ 1700 ਸੂਰਮੇ ਵੀ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਬੱਝੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ 2200 ਜਵਾਨ ਅੰਦਰ ਅਮਰ ਵੇਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਉਹ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਣਾ ਐਸਾ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਭਿਮੰਨ ਚੱਕਰ ਰਚਨ ਵਾਲੇ ਗੋਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਦੇ ਲੈਣਗੇ। ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਸਕੀਮ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਡੇ ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੈਟ ਖੜਕ ਗਏ ਅਤੇ ਸਭ ਫੌਜੀ ਸੀਨਿਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਥਲੇਓ ਮਿੱਟੀ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਕੈਂਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਜੇਤੂ ਸੂਰਮੇ ਅੱਗੇ ਲਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰੀਂਗਦੇ ਹੋਏ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਬਣੀਆਂ ਗੈਲਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹੋਰ ਫੌਜ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਛਾ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕੰਮ ਗੈਲਰੀਆਂ ਵੱਲ ਵੱਧਣਾ ਸੀ ਜੋ 1700 ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਢਾਲ ਦਾ ਕਵਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 1700 ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਉਪਰੋਂ ਆਉਂਦੀ ਗੋਲੀ ਚੋਕਣੀ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਦਮ ਅੰਦਰ ਹਾ ਹਾ ਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ। ਚੀਕਾਂ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾੜ ਰਹੀਆਂ ਸੀ ਦਿਲ ਕੰਬਾਊ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਪਿਘਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੈਣ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸੁਣੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾ ਰਹੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਮ ਫਾਇਰਿੰਗ ਖੋਲ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਡੇ ਕਵਚ ਕਰ ਰਹੇ 1700 ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀ ਕਿਧਰੋਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਸ ਥੱਲੇ ਰੀਂਗ ਰਹੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ 2-2 ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕੋ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨ ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਰੀਰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ 4 ਇੰਚ ਉੱਚੀ ਉਠਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਠੰਢਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਗੋਲੀ ਇਤਨੀ ਨੇੜਿਓਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕਵਚ ਦੇ 1700 ਜਵਾਨ ਉੱਧਰ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵੱਲ ਪੂਰੀ ਗੋਲੀ

ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਗੋਲੀ ਅੱਗੋਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਅਖੀਰ ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਅਲਰਟ ਦਾ ਅਲਾਰਮ ਵਜਾਉਣਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਨਿਕਲਾ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1962 ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਇਤਨਾ ਘਬਰਾ ਗਏ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਉਥੇ ਹੀ ਸੁਟਣੇ ਪਏ ਪਰ ਮੇਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਜੇ ਦੂਰ ਸਨ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ ਸਾਡੇ 2200 ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 637 ਜਵਾਨ ਅਤੇ 1700 ਕਵਚ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1187 ਜਵਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾ ਕੇ ਨਿਕਲ ਸਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 164 ਜਵਾਨ ਹੀ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪੀਆਂ ਦੋਨੇ ਬਾਹਾਂ ਅਤੇ ਦੋਨੇ ਲੱਤਾਂ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਆਪਣੇ 2076 ਜਵਾਨ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪਾ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅੰਦਰ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਬਾਅਦ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲ ਗਏ ਤਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 3 ਇੰਚ ਉੱਚੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਮੇ ਨਾਲ 2 -2 ਲੰਬੀਆ ਮੋਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਇਕ ਮੋਰੀ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨ ਦੀ ਨਾਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮੋਰੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੱਢੀ ਗਈ ਸੀ ਗੋਲੀ ਸਿਰਫ ਧਰਤੀ ਤੋਂ 3 ਇੰਚ ਉੱਚੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੰਮਾ ਪਿਆ ਆਦਮੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪਰ ਬੈਠੇ ਖਾੜਕੂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ 1700 ਜਵਾਨ ਉਪਰ ਹੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੋਲੀ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਕੱਢ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਨੇ ਮੇਰਾ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੀਨਿਅਰ ਅਫਸਰ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ।

3 ਜੂਨ ਸਵੇਰ

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਖਮੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਜਖਮੀ ਪਏ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਚੁਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਖਮੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਸਵੇਰੇ 2 ਵਜੇ ਇਕ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ ਰਾਹੀਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ਾਂ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਇਹ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾ 3-4 ਘੰਟੇ ਹੋਰ ਪਈਆਂ ਰਹੀਆਂ ਤਾਂ ਬਦਬੂ ਫੈਲ ਜਾਵੇ ਗੀ ਅਤੇ ਕਈ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲੈਣ ਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਅਗੇ ਉਤਰ ਹਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ 300 ਭੰਗੀ ਮਗਵਾਇਆ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਕਰੀਬਨ 1:30 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਖਮੀ ਵੀ ਸਨ ਪਰ ਖੂਨ ਜਿਆਦਾ ਨਿਕਲਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਦਿਨ ਦਾ ਚਾਨਣ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਿਨ

ਚੜ੍ਹਨ ਤੱਕ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਗੇ। ਜਰਨਲ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਅਤੇ ਦਿਆਲ ਜੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੁਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਕੀਮ ਕਢਣੀ ਸੀ। ਅਜੇ ਸੂਰਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਕਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇੱਕ ਤੂਫਾਨੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਢੇ ਹੀ ਗਲਤ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਜਰਨਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਜਰੂਰ ਹਕੀਕਤ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾ ਕੇ ਕੋਈ ਚੱਕਰ ਵਿਉਂਤ ਵਰਤੇ ਗਾ ਸੋ ਮੇਰਾ ਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹੁਣ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰਕੇ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾ ਫਿੱਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੋ ਸਾਡੀ ਇਹ ਫੌਜ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮਜਬੂਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਤਹਿਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਛੱਤ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਾਰੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਹੇਠ ਸੀ। ਸੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹੈਲੀ ਕਾਪਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਪਰੋਂ ਕਮਾਡੋ ਉਤਾਰੇ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੀਆਂ ਗੰਨਾਂ ਅਤੇ 60-60 ਗਰਨੇਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਇਹ ਉਪਰ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਕੇ ਉਪਰੋਂ ਮੋਘਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਰਨੇਟ ਸੁਟਣ ਗਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀਆਂ ਉਪਰੀਆਂ ਮੰਜਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ ਮੱਚੇਗੀ ਤਾਂ ਖਾੜਕੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੇਠਾਂ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਫੌਜ ਉਪਰਲੀਆਂ ਮੰਜਲਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫੇਰ ਅਥਰੂ ਗੈਸ ਜਾਂ ਮਾਰੂ ਗੈਸ ਵਰਤ ਕੇ ਬੱਲੇ ਤੱਕ ਖਾੜਕੂ ਮਾਰੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ। ਸੋ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਜਰਨਲ ਦਿਆਲ ਜੀ ਨੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੋ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਗਿਆਰਾ ਹੈਲੀ ਕਾਪਟਰ ਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 6:20 ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਮਾਡੋ ਉਤਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਡੀ ਸਕੀਮ ਮੁਤਾਬਕ 7:00 ਵਜੇ ਤੱਕ 912 ਕਮਾਡੋ ਉਤਾਰ ਦੇਣੇ ਸਨ ਫੇਰ ਸਭ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਸਚਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇੱਕਠੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ।

ਸੋ ਹੈਲੀਕਾਪਟ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਇੱਥਰ ਉੱਚੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਕਾਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਬਚਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਰਹੇ। ਕਮਾਡੋ ਦੇ ਉਤਰਦਿਆਂ ਦੋਰਾਨ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 1 ਲੱਖ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨ ਗਰਨੇਡਾ ਨਾਲੋਂ ਲਧੇ ਹੋਏ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਉਪਰਲੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਗਏ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਐਸਾ ਤੂਫਾਨ ਖੜਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੋਚਾ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ ਸਾਡੇ 912 ਕਮਾਡੋ ਜਮਦੂਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਣ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਮੌਤ ਕੂਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦਖਾਉਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਕਮਾਡੋਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਫੌਜ ਨਾਲੋਂ ਜਾ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੁਸਤੀ ਅਤੇ ਫੁਰਤੀ ਵਾਲਾ ਕਮਾਂਡੋ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਇਤਨੇ ਕਾਹਲੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਚੈਨ ਨਾਲ ਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਇਰਲੈਸ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਇੱਕ ਐਸੀ ਅਕਾਸ਼ੀ ਬਿਜਲੀ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਪੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਇਹ ਅਕਾਸ਼ੀ ਬਿਜਲੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ 1800 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਇਤਨੀ ਨਿਕੰਮੀ ਨਿਕਲੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇਤਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਤਨਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਹ ਗੋਲੀ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਦਮਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੋਲੀ ਇਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਉਤਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸੁਰਖਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਇਤਨੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਕੇ ਸਮੂਹ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦੇ ਉਤਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਵੇ। ਪਰ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਬੁੰਗੇ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਵਿੱਚ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਲਈ ਜਬਰ ਦਸਤ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਇਸ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀ ਦਾ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਬਾਹਰੋਂ ਦੂਰਬੀਨ ਰਾਹੀਂ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਥੇ ਮੋਰਚਾ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਸੀ ਸੋ ਸਾਡੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਝੁਲੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੋਲੀ ਆਈ। ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨਾਲ 1919 ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਭੱਜਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਲੰਬੀ ਦੂਰ ਮਾਰ ਕਰਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਮਾਂਡੋਆਂ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਜਰਨੈਲ ਅਖੀਰਲੇ ਪੱਲ ਤੱਕ ਜਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ।

ਸਾਡੇ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੈਟ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਾ ਦੱਸ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਆ ਰਹੀ ਗੋਲੀ ਕਿਧਰੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 2988 ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਜੰਗ ਜਿਤਨੀ ਕੋਈ ਸੋਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਕਲਮ ਨਾਲ ਲਿਖੀਏ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ 15 ਮਿੰਟ ਹੀ ਲੱਗਣ ਗੇ ਪਰ ਅਸਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ 11 ਘੰਟੇ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀ ਜਾਨਣ ਲਈ ਦੂਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਬਾਤ ਦੱਸੀ ਗਈ। ਸਾਨੂੰ ਵੱਡਾ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਉਠ ਖੜੀ ਤਾਂ 1947 ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਥੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ

ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੀ ਚਾਲ ਚੱਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ 7000 ਪੰਜਾਬੀ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਕਿਤੇ ਜਿਹੜੇ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਖਬਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿਲਰ ਜਾਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਡੈਂਟੀਕਾਰਡ ਦਿਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਲਈ ਕੋਈ ਅੜਚਣ ਨਾ ਬਣੇ ਸਭ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਹ ਜਵਾਨੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰੇ ਮਚਾ ਸਕਦੇ ਸੀ ਸੋ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਆਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਜੱਥੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿਛੇ! ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 12 ਘੰਟੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਏ ਜਾਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੋਕ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਣੇ ਸਨ ਤਾਂ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਪਿਟਾਈ ਹੋਣੀ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12 ਘੰਟੇ ਹੋਰ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ 2 ਦਿਨ ਤੱਕ ਤਾਂ ਲੱਗ ਹੀ ਜਾਣੇ ਸਨ ਸੋ ਜਦੋਂ 5-5 ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪੂਰੇ ਥੱਕੇ ਹਾਰੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ ਇੱਕ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ ਸੀ ਦੂਸਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਡਰ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਚਾਲ ਦੇ ਫੇਲ ਹੋਣ ਦੇ 90% ਚਾਂਸ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆਂ ਤਾਂ ਇੱਧਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਆਵੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਸੰਗਤ ਉਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਿੰਦਕਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਵੇ ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਫੇਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਝੂਠੀਆਂ ਗੱਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ 7000 ਮੁਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥੀਆਰ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 700 ਮੁਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਗੋਲ ਪਰਨੇ ਬੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1 ਫੁੱਟ 12 ਇੰਚ ਦੀਆਂ ਕਿਰਪਾਣੀ ਉਪਰ ਦੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਾਹਣੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬੱਚ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਸਕੀਮ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ। ਲੋਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਹੀਰਾ ਘੱਤ ਕੇ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਅੱਗੋਂ ਫੌਜ ਦੀ ਕੁੱਟ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਕੇ ਗੋਲੀ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਸੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸੋ ਇਹ ਸਕੀਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਘੜੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਸੀ ਸੋ ਪੰਜਾਬ

ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਬਲਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਲੱਭ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸੋ ਆਪਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਈਏ ਤਾਂ 3 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੌਤ ਦਾ ਤਾਂਡਵ ਨਾਚ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਗੱਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਈ ਗਈ ਕਿ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਡੀ ਸੀ ਅਈ ਡੀ ਨੂੰ ਬੁੱਧੂ ਬਾਣਾਉਣ ਲਈ ਗਲਤੀ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਹਥਿਆਰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾ ਕੇ ਹਾਥੀ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਮਾਰੇ ਗਏ ਫੌਜੀ ਜਾਵਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ ਦੇ ਉਪਰ ਬੀੜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨ ਗੱਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋ ਹੁਣ ਸਿੱਧਾ ਅੰਦਰ ਜਾਣਾ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਬਰ ਸੀ ਸੋ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਮੁਤਾਬਕ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਗੱਡੀਆਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ ਜੈਕਟਾਂ ਜੋ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਗੋਲੀ ਦੀ ਮਾਰ ਰੋਕਦੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਪਵਾਕੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਪਰਕਰਮਾ ਦੇ ਉਤਰੀ ਅਤੇ ਦਖਣੀ ਪਾਸੇ ਬਾਲਕੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਸ ਪਾਸੇ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦੀ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਜਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਨੇਡ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਘਰ ਅਗਰ ਖੜਣ ਜੋਗਾ ਥਾਂ ਬਣ ਜਾਵੇ ਬੈਠਣ ਜੋਗਾ ਆਪੇ ਹੀ ਬਣ ਜਾਦਾ ਹੈ ਸੋ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ 33 ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਗੱਡੀਆਂ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉਤਰਨਸਾਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਹ ਗੋਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਗੱਡੀਆਂ ਅਕਾਲਤੱਖਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵੱਲ ਮੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਖਿਅਤ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਸੋ ਜਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਸੋ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋਸਟਲ ਸਮੂਹ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਲੁਕੇ ਸਨ ਇੱਥੇ ਜਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟਾ ਅਖਾੜਾ ਅਤੇ ਹੋਟਲ ਟੈਮਪਲ ਵਿਊ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਟਾਇਰ ਲਈ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੇ ਚੱਕਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੱਡੀਆਂ ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟਾ ਅਖਾੜਾ ਅਤੇ ਹੋਟਲ ਟੈਮਪਲ ਵਿਊ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੋਟੀਆਂ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਜਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਅੰਦਰ ਸੁਟਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਰਨੇਡ ਸੁਟਣੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਜਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਤਾਂ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਕੁਝ ਗੋਲੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਪਾਸੜ ਚਲਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਫੱਟ ਕੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉਪਰ ਡਿੱਗੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਗੱਡੀਆਂ ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ

ਸੋ ਲਗਾਤਾਰ ਗਰਨੇਡ ਅਤੇ ਜਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਸੁੱਟਣ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਖਾੜਕੂ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਕੁਝ ਤਹਿਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਲੁੱਕੇ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਗੋਲੀ ਰੁਕਣ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ 19 ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਮੁਕਟ ਪਾਈ 93 ਜਵਾਨ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਪਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ 62 ਜਵਾਨ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ।

ਸਾਡਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੈਟ ਤੇ ਬਣੇ ਸੰਪਰਕ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਗੱਡੀਆਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਖਾੜਕੂਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਪਾਈਆ ਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਵਾਕੀ ਟਾਕੀ ਰਾਜੀ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਕੋਡ ਵਰਤ ਕੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਧਰ ਸਾਡੀਆਂ 90 ਗੱਡੀਆਂ ਹੋਰ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਧਰ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਉਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅੱਤਵਾਦੀ ਉਪਰ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਚਾਰ ਨੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਪਲ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਲੀ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਲੈਂਟਰ ਤੱਕ ਹਿੱਲ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਡੇ 155 ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਰ ਡੀ ਐਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੋ ਕਿ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਤਾ ਕਾ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਤਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਲੱਕ ਦੁਆਲੇ ਆਰ ਡੀ ਐਕਸ ਬੰਨ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਰਹੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗੇ।

ਧਮਾਕੇ ਇਨ੍ਹੇ ਜਬਰਦਸਤ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ 10 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘਬਰਾਹਟ ਫੈਲ ਗਈ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਭੇਜੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਆਰ ਡੀ ਐਕਸ ਬੰਨਣ ਕੇ ਉਪ ਡਿੱਗਣ ਕਰਕੇ 77 ਜਵਾਨ ਹੋਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਜਵਾਨ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ ਲਿਜਾਕੇ ਸੁੱਰਖਿਅਤ ਹੋਏ ਪਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਟਾਇਰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਪੌੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਨੀ ਹੀ ਖਜਲ ਖੁਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟੇਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਅੰਦਰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਦੂਜੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲਗਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਡੀ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਮੀਹ ਪੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਡੀਆਂ 48 ਗੱਡੀਆਂ ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟੇ ਅਤੇ ਹੋਟਲ ਟੈਮਪਲ ਵਿਊ ਦੇ ਕੋਲੇ ਖੜੀਆ ਸਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੁਲ 3220 ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕੀ ਅੱਜ ਪੜਣ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ 3220 ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 3 ਵੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲੇ ਗਏ ਸੀ।

ਮੈਂ ਬੇਇਜ਼ਕ ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਖਾ ਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਬਘਿਆੜ ਨੇ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਏਨੀ ਫੌਜ ਨੂੰ 3 ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁੰਜੇ ਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਸੀ।

ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਰ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਡੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਪਿਉ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਉਸ ਦੇ ਨੌਕਰ ਨੇ ਲੁੱਟ ਲਈ ਹੋਵੇ ਇਸ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੌਜ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬੈਠੀਏ। ਹੁਣ ਕਰੋ ਜਾ ਮਰੋ ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਚੇਲੇ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਫੌਜ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕੋਈ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਸੀ ਨਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਿਆ ਦਾ ਮੋਹ ਸੀ ਨਾ ਕੋਈ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਸੀ ਉਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਰਮ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ 80 ਲੱਖ ਜੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਨਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਅਤੇ ਹੰਢਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਬਕਾ ਅਫਸਰ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿ ਹੁਣ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਖਾਣ ਪੀਣ ਕਰਕੇ ਸਵੇਰੇ ਦੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਗੁਲੂਕੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਲਗਵਾਈਆਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਧੁੰਏਂ ਕਰਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋਗਿਆ ਸੀ।

ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਮੈਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਿਆ ਫੇਰ ਪੇਟ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਠੀਕ ਹੋਈ। ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਫੋਨ ਦੇ ਉਪਰ ਹੀ ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ 4 ਰਿਸਤੇਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬੇਚੈਨ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਮੈਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੱਸਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮ ਸਮਰਪਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆ ਦਾ ਚੇਤਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ ਕੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਮਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੁਲਮ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਮੰਨੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕਿ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਜੁਲਮ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮਨ ਕੇ ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵਧੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖ ਕੇ ਫੌਜ ਬਣਾਓ ਦਸਮੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਸਿਰਫ ਕਿਰਪਾਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪਸਤੋਲ ਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਕੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਧਰਮ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਕਿ 84 ਲੱਖ ਜੂਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਵੋਗੇ ਪਰ ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 84 ਲੱਖ ਜੂਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਰੱਬ ਆਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਅਪਾਣੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਧਰਮ ਦੀ ਕਟੜਤਾ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹ ਰਹੇ ਸਨ।

ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਗੱਲ ਦਾ ਰੁੱਖ ਹਮਲੇ ਵੱਲ ਕਰੀਏ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਰਾਤ ਦੇ 8 ਵੱਜੇ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਖੀਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 100 ਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਪਲਟਨ ਦੇ ਸਮਝੋਤੇ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਜੁਝ ਜਵਾਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣਗੇ ਬਾਕੀ ਜਵਾਨ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵੱਡੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਬਾਗੀ ਹੋਣ ਲਈ ਸਮਝਾਉਣਗੇ ਸੋ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਚਾਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਇਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਆਈ ਕਿ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੁਖਬਰ ਜੋ ਕ੍ਰੇਸ ਦਾੜੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਉਹ 7:00 ਵਜੇ ਅੰਦਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅਤੇ 1 ਘੰਟਾ ਅੰਦਰ ਰਹੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਆਸ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇਖ ਸਕਾਗੇ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰਾਂ ਪਾਕੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਦੇ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਫ ਨੰਗਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਰਨੇਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਲਾ ਮੂਗਲੈਲ ਕੱਢ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਲਾਉਣ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਫਿਟਿੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਿਛੇ ਦੇਨੇ ਹੱਥ ਬੰਨ ਕੇ ਲਾਈਨ ਵਾਰ ਬਾਹਰ ਤੌਰ ਦਿੱਤੇ।

ਉਹ ਰਾਤ ਦੇ ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਤ ਫਿਰਦਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪਈ ਉਦਾਸੀ ਇੱਕ ਹਾਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖੀ ਹੋਏ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਲੁਕਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰੰਤ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਦ ਕੇ ਸਹੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੋ ਹੁਣ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਹ ਸੀ। ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨਾਲ ਤਿਰਛੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਆਦਮੀਆਂਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਕਿਧਰੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਚਾਹੀ ਉਪਰੋਂ ਵਿਡਿਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਕੈਮਰਿਆਂ ਨਾਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਕਿਹੜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਖੁਫੀਆਂ ਮੋਰਚੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਤੇ ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਬੰਬਾਂ ਚਾਹੀ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਿਉਰਟੀ ਵਰਤ ਕੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਫੇਰ ਦੁਬਾਰਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤਾਰਿਆ

ਜਾਵੇ। ਅਜੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਨਰਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹਰ ਫੈਸਲਾ ਆ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਬਖਤਰਬੰਦ ਗੱਡੀਆਂ ਜੋ ਰਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 27 ਇੰਚ ਮੋਟਾ ਲੋਹਾ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕੱਢੂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਤੋਪ 3:7 ਇੰਚ ਦੀ ਹਾਊਵਿਟਜਨ ਦੀ ਫਿੱਟ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਫੋਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਪ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਧਮਾਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਢਾਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ ਸੀ। ਸੋ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਇਹ ਸਲਾਹ ਸਭ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਗੱਡੀਆਂ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਾਰ ਆ ਗਈਆਂ।

4 ਜੂਨ

4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਇੱਕ ਵਜੇ 6 ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਗੱਡੀਆਂ ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਸਾਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਚੀਨ ਦਾ ਬਣਿਆ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਜਿਸ ਦਾ ਵਜਨ 58 ਕਿਲੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ 90 ਟਨ ਭਾਰੇ ਟੈਂਕ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ 21 ਫੁੱਟ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੁਧਾ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਵਾਲੀ ਸੀਟ ਦੇ ਬੱਲੇ ਪਾਸੇ ਲਗਾ ਇਹ ਰਾਕੇਟ ਵੀ ਤਹਿਖਣੇ ਵਲੋਂ ਸਾਧਿਆ ਗਿਆ। ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਰੂ ਵਾਂਗ ਉਡਦੀ ਹੋਈ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ 61 ਫੁੱਟ ਅੱਗੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਦੂਸਰੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਇੱਧਰ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਚਾਰ ਗੱਡੀਆਂ ਰਾਕਟ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਡੁਬ ਗਈਆਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਦੋਨੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਘਬਰਾ ਗਏ। ਉਹ ਟੁਟੀ ਪਤੰਗ ਵਾਗ ਇਧਰ ਉਧਰ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ 5 ਹੀ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਸਨ।

ਜੋ ਕਿ ਸੁਬੇਘ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦੀ ਸੋਣਚੀ ਸੋਚ ਕੇ ਟੈਂਕਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਡਰੇ ਹੋਏ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਅਜੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਇੱਕ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਲੇਲੇ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਰਾਹ ਲੱਭ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾਂ ਬੇਰੀ ਦੀ ਦਰੱਖਤ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ 150 ਕੁ ਫੁੱਟ ਤੇ ਆਰ. ਡੀ. ਐਕਸ. ਨਾਲ ਬਣੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਏ। ਉਹ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਤਾਂ ਨਾ ਕਰਸਕੇ ਪਰ ਗੱਡੀਆਂ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਨਕਾਰਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਤਾਪਮਾਨ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖੇ ਛੋਟੇ ਗੋਲਿਆਂ ਦਾ ਬਾਰੂਦ ਫੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਵਾਨ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਹ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤੇ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਖਬਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਹੁਣ ਗੋਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਟਮ ਬੰਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਰਖ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਉਨੀਦਰੇ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਅੱਧਾ ਕਮਲਾ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ 59 ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ ਉਸ ਟਾਈਮ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀਆਂ 7 ਜਹਾਜ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨੱਚਣ ਲੱਗੇ। ਇਹ ਵੱਡੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਮੋਤ ਮੋਤ ਕੂਕਣ ਗੱਲੇ 6 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫਾਇਰਿੰਗ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਗੁੱਪਤ ਮੋਰਚੇ ਦੇਖਣੇ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 2:30 ਵਜੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਅੱਤਵਾਦੀ ਉੱਪਰੋਂ ਮੋਰਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਥੱਲੇ ਜਾ ਲੁਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਫੌਜ ਕੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਅੱਤਵਾਦੀ ਖੁਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਲੁਕਾ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਈ ਟਿੱਕਾਣੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਪੂਰੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ 3:30 ਵਜੇ ਅਸੀਂ 4623 ਜਵਾਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟਾ ਅਖਾੜਾ, ਹੋਟਲ ਟੈਮਪਲ ਵਿਊ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਉਤਾਰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਉਪਰਲੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਸ ਮੋਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪਾਉੜੀਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਰੋਂ ਉਤਰ ਰਹੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕੇ।

ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਲਾ ਵਾਂਗ ਹੋਠੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਪਰਲੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਆਏ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੂਰਬੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰ ਤੋਂ ਸਫਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਰਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੌਜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਧਰ ਸਾਰੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮੋਰਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਦਰ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੀਵਾਨ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟਾ ਅਖਾੜਾ, ਆਟਾ ਮੰਡੀ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ, ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਸਭ ਤੇ 4623 ਜਵਾਨ, ਚੌੜੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੋਤ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਗੰਨਾਂ ਚੁੱਕੀ ਮੰਨੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਗੋਲੇ ਫਿਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਸਨ।

ਉਪਰੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸਮੂਹ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨਾਮਾ ਦੇਖਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨਾਲ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਅੱਤਵਾਦੀ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਪਰ ਨੂੰ ਆਏ। ਪਰ ਗੋਰਖਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਥਾਏ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟੇ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਕੋਲੋਂ 17 ਅੱਤਵਾਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਘਾ ਕਾਰਵਾਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ।

ਪਰ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਬੇਰੀ ਦਾ ਦੌਰਖਤ ਹੈ। ਉਥੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਛੱਤ ਦੇ

ਉੱਪਰ ਫੌਜ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਿਰਫ 45 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ 61 ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਅਜੇ ਫੌਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਗਲਾਕਰਮ ਚੁਕਣਾ ਸੀ। ਕਿ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੀ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਸਦਕਾ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਤੇ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ।

ਸਾਡੇ ਜਹਾਜ਼ 1 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ 15000 ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਖਿੜਕੀਆਂ, ਮੋਰਚਿਆਂ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਵਾਨ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਖੁੰਝ ਕੇ ਗਲਤ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪ ਉਸੇ ਦੌਰਾਨ ਤਰੰਤ ਗੋਲੀ ਰੋਕੀ ਗਈ।

ਪਰ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਜਵਾਨ ਲੱਗਾਤਾਰ ਤੜਫ ਤੜਫ ਕੇ ਮਰਨ ਲੱਗੇ। ਸਿਰਫ 35 ਮਿੰਟ ਚੱਲੀ ਗੋਲੀ ਨੇ ਸਾਡੇ 2773 ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ 900 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰੂਦਾਸ ਸਰੂਪ ਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਬਹ ਛੱਡਣੇ ਪਏ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸੈਕਿਊਰਿਟੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਕਿਉਂ ਭਾਰੂ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਜਾਣ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਬਰੂਦ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਤ ਦਾ ਖੋਫ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੋਤ ਦਾ ਖੋਫ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਜਰਨਲ ਮਿਲਜਾਵੇ ਫੇਰ ਉਸ ਦਾ ਸਮੂਹ ਤੇ ਜਿੱਤ ਕਰਨੀ ਨਾ ਮੁਮਕਿਨ ਜੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਸੁਝ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਵਾਂਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹੀਏ ਜਾਂ ਟੈਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 6052 ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕੀ ਉਥੇ ਹੋਰ ਫੌਜ ਭੇਜ ਕੇ ਮੁਰਖਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 2773 ਜਵਾਨ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਉਹ ਜਦੋਂ ਰਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਗੋਲੀ ਦੀਸ਼ਾਂ ਦੇਖਣਾ ਵਾਲੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੇਜਰ ਰਾਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ 150 ਸਾਲ ਪੁਰਣੇ ਬਣੇ ਬੁਰਿਆ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਬੁੰਗੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਸਨ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉਪਰਲੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਰਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ ਲੇਜਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਦਾਗੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਅਸੀਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਰਨ ਵਜਾ ਕੇ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਖਮੀ ਜਵਾਨ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਖਮੀ ਜਵਾਨ ਦਰਦ ਨਾਲ ਕੁਰਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈ ਦਰਦ ਨਾ ਸਹਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰੀ ਮਦਦ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਫੀ ਖੂਨ ਨਿਕਲਣ ਕਰਕੇ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤਿ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨਾਲ ਜਵਾਨ ਕੁਰਲਾ ਰਹੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰੋਗੇ।

ਰੱਬ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਨ ਹੀ ਰੱਬ ਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਲਗਿੰਡ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਜਵਾਨ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਦਿਨ ਰੋਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਾਹਕਾਰ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪਲ ਪਲ ਦੀ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ 5 ਘੰਟੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਚੱਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਕੀਮਾਂ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਵੀ ਇੰਨੇ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਹਾਸਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕਣਕੇ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲਣੀ ਪਈ। ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈਰਾਨ ਸਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਆ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਜਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਤਨੀ ਛੋਟੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਉਧਰ ਕੰਮ ਜਿਆਦਾ ਲੇਟ ਹੁੰਦਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗਦਰ ਮੱਚਣਦਾ ਡਰ ਵੱਧਦਾ ਜਾਦਾ ਸੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵੱਚ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਲੀਡਰੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਅਤੇ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਦੀਆਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਫੋਨ ਆਏ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁਝ ਰਹੀ ਸੀ।

ਰਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਫੌਜ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹਾਰਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਕਲਾ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕਈ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਵੱਡੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੁਨੀਆ ਅੱਗੇ ਰੱਖੋ।

ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹਾਰ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕੀਆਂ ਲਿਹਜੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਆਦਮੀ ਰੱਖ ਲਵੋ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸੱਦਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨ, ਪੋਲੈਂਡ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ

ਮਨ ਕੇ ਸਾਂਤੀ ਤਹਾਲੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ।

ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ 5 ਜੂਨ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜੰਗ ਹੋਰ ਲੜ ਕੇ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ 45 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਖਮੀਆਂ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲੇਗੀ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਗੁਪਤ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਅਖੀਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਟੈਂਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਬ ਸੁਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਦੋਂ 45 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਰਦਬਦਲ ਦੀ ਖਬਰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਗਈ ਤਾਂ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ। 45 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ ਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਕੈਸਲ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਬੜੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ।

ਜਦੋਂ ਫੌਜ ਵਿਚਲੀ ਸੀ, ਆਈ. ਡੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਖੀ ਗਈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੌਸਲੇ ਹਾਰੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ 48% ਜਵਾਨ ਤੁਰੰਤ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ 1965 ਦੀ ਸੀ. ਆਈ ਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 0.4% 1971 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 1.3% ਜਵਾਨ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਅਗਲਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਅਧੁਨੀਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ।

ਪਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਤਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਘਬਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ।

ਇੱਧਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਬੈਠੇ ਜਵਾਨ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਰੁੱਕ ਰੁੱਕ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਸਮੂਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। 4 ਜੂਨ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਧਰ ਗਰਮੀ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਰਾਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਇੱਧਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਸਾਨੂੰ ਇਜ਼ਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਾਗੀ। ਸਾਡੀ ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਜੋ ਇੱਕ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਲ ਕੇ ਅੰਦਰ ਗਈ ਉਹ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਲੋਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਟੋਹੜੇ ਨਾਲ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 4 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖੀ ਸੀ।

ਇਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ

ਜਾਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਡਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਅਹਿਮ ਟਿਕਾਣੇ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਲਗ ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਜਿੱਤ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਥੇ ਬੁੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਢਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਜਵਾਨ ਮਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਸੋ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਸੀ ਆਈ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਜਵਾਨ ਹੋਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਪਾਉਂਦੇ।

ਇੱਧਰ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਬਾਅਦ ਰੂਸ ਤੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ. ਐਸ. ਜੀ. ਭਾਵ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਗਾਰਡ ਤੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾ ਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੀ ਆਈ ਪੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਨਾਜ਼ਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼, ਫੁਰਤੀਲੀ, ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੀ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੀ ਦਲੇਰ ਅਤੇ 6 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਕੱਦ ਅਤੇ 22 ਤੋਂ 28 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਲੀ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੀ ਬਲਵਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਪੈਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 25 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਛਾਲਾ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਢਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਲਗਵਾ ਕੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਐਨ. ਐਸ. ਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਰੂਸ 'ਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮਲਾ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਉਣੀਆਂ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਧੋਖੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਆਦਿ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਮਾਂਡੋ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਵੀ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਪਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇਹ ਮਹਿੰਗੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੀ ਆਈ ਪੀ ਤੋਂ ਇਹ ਕਮਾਂਡੋ ਦਿੱਲੀ ਮੰਗਵਾ ਲਏ ਸਨ। 4 ਜੂਨ ਦੇ ਸ਼ਾਮ 3 ਵਜੇ 1300 ਕਮਾਂਡੋ 3 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਸਾਨੂੰ ਅਚਾਨਕ 3 ਵਜੇ ਹੀ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਖਬਰ ਪਤਾ ਲੱਗੀ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਜਾਵਨਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸਭ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਰੋਣਕ ਦਿਸਣ ਲੱਗੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਐਨ. ਐਸ. ਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਡੀਲ

ਡੋਲ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਈ ਪੀ ਸੁਰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਚੰਗੀ ਕਸਰਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਖੁਰਾਕ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਐਨ ਐਸ ਜੀ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦੇ 5 ਚੀਫ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਰੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਾਡੀ 2 ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮਾਂਡੋ ਚੀਫ਼ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਚੱਲੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਸ਼ੀਆ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਘੇਰਾ ਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੁਕਣ ਮੀਟੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੱਸੀ।

ਬ੍ਰਹਮ ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕਾਂਡ ਸਿਰਫ 10 ਘੰਟੇ ਰਾਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਰਾਸਤੇ ਅੰਦਰਲੇ ਨਕਸ਼ੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇੱਕ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਾਰੇ ਚੀਫ਼ ਮੱਛੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੈਰਨ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਸਭ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ ਦੱਸਣ ਲੱਗੇ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਅੰਦਲਰੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦਿਖਾਏ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੱਸੇ। ਬ੍ਰਹਮ ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ 20 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਲਟ ਰਫਲਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਕੇ 94 ਏ ਕੇ 56 ਅਤੇ ਏ ਕੇ 47 ਸਨ। ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਖੜ੍ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਥਾਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਬੈਠ ਤਾਂ ਆਪੇ ਹੀ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਅਸਾਲਟ ਰਫਲਾ ਦਾ ਮੀਹ ਸ਼ਾਇਦ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਣ। ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹ ਰਾਇ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਨਾਲ ਲਈ ਇਹ ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਇੱਕ ਗੁਰੀਲਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਡਾ ਹਮਲਾ ਲੁਕੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੇਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਘੜੀ ਗਈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਸਕੀਮ ਮੁਤਾਬਿਕ 5 ਫੁੱਟ ਦੋਲ ਅਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੰਗ ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਕੰਧ ਤੋਂ 200 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਪਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿਰਫ ਅੰਦਰ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ 2 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰੇ ਸਰੋਵਰ ਵੱਲ ਫਾਈਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਲਮ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ।

ਕੁਲ 4 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸੀਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਸੁਰੰਗ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਫਰਸ਼ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 6 ਫੁੱਟ ਨੀਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਹੁਣ ਸਭ ਤੋਂ ਔਖੀ ਘੜੀ

ਸੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਰਮਾ ਟਾਈਪ ਪਾਈਪ ਪਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਗੈਸ ਛੱਡ ਗਈ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ 30 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਅੰਦਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਭੁੱਜੇ ਛੋਲੇ, ਮਾਹਾਂ ਦੀ ਦਾਲ, ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਆਦਿ ਸਨ। ਵਾਕੀ ਟਾਕੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਭਾਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡਾਂ ਨੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ ਦਾ ਹੋਸਲਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਸਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਵਧਣਾ ਸੀ।

ਜਿਹੜਾ ਅਤਿ ਬਿਖੜਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਜੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਵੀ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਹੈਲਮਟ ਸਨ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਇੰਨੇ ਚਲਾਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਡਰੇ ਅੰਦਰ ਲਕੜੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਲਾਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਵਾਨ ਕੰਧੇ ਨਾਲ ਕੰਧਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਮਿਲਵਰਤਨ ਤੋੜਨਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੇ ਦੂਸਰੀ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਪੈਰ ਧਰਿਆ ਅਚਾਨਕ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ 30 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਹੀ ਪਏ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਕਰੀਬਨ 6 ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੇ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਸੰਭਾਲ ਲਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਸਾਹ ਫਾਇਰਿੰਗ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ।

ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਭਲ ਹੀ ਨਾ ਸਕੇ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30 ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਤੇ ਗੋਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਗੋਲੀ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਵਰਿੰਗ ਫਾਇਰ ਦੇ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ। ਵੈਦਿਆ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਸ ਆਸ ਨੂੰ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਅੰਦਰਲੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਸੁਰੰਗ ਸਾਡਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਤੋੜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਪਰ ਸਾਡੀ ਇੱਕ ਅਸਫਲਤਾ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਟਿਕਾਣਾ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਤੀਜੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਲਾਵੇ ਵਾਗ ਪਹਾੜ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਟਿਕਾਣੇ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ 45 ਦੇ ਨੇੜੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉੱਪਰਲੀ ਮੰਜਲ ਦੇ ਸਭ

ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਲੇ ਘੁਸਪੈਨ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਅਤੇ ਬੁਲਟਪਰੂਫ ਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਪੱਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦੇਰੀ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਕੀ ਟੈਕ ਸੈਟ ਸਾਡੇ ਸੈਂਟਰ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਆਰ ਡੀ ਐਕਸ ਜਾ ਰਾਕਟ ਲਾਚਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਦੂਰ ਮਾਰ ਕਾਰਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸੁੱਟੀ।

ਇਹ ਰੋਸ਼ਨੀ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਬੰਗਿਆ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਛੱਤ ਵਿੱਚ ਪਾੜ ਪਾ ਕੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਮੱਘੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਸਭ ਕਮਾਂਡੋ ਖਿਲਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੀਮਿੰਟ ਦੇ ਬਣੇ ਉਹਲਿਆ ਵਿੱਚ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਇਸ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਕੁਝ ਚੀਰ ਮਗਰੋਂ ਪੜਛਤੀਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਮੱਘੇਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪਰਪੈਨ ਗੈਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਪਿੱਤਲ ਦੀ ਧਾਂਤ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸੈਲੰਡਰ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 3-3 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਟਾਈਮ ਬੰਬ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਉੱਥੇ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਬੜ ਮੱਚ ਉਠੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਲਾਹ ਰਖਿਆ ਸੀ ਸਾਡੇ ਤਕਰੀਬਨ 187 ਜਵਾਨ ਉਸ ਮੰਜ਼ਲ ਤੇ ਸਨ। ਸਰੰਗ ਅਤੇ ਤਹਿਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ 300 ਕਮਾਂਡੋ ਸੀ। ਅੱਗ ਐਸੀ ਫੈਲੀ ਕੀ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬੱਚ ਨਾ ਸਕੇ ਲੱਕ ਦੁਆਲੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਗਰਨੇਡ ਫਟਣ ਲੱਗੇ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਅੱਗ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੀ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਲ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਛੱਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 16 ਫੁੱਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 4 ਫੁੱਟ ਦੀ ਕੰਧ ਸੀ 12 ਫੁੱਟ ਰਾਹੀਂ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲੱਪਟਾਂ ਸਰੋਵਰ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋ ਵੀ ਹੁਣ ਸੰਭਲ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਪਰਪੈਨ ਗੈਸ ਤੋਂ ਤਾਪਮਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਲੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਆਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਬੰਬ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਨ ਲਈ ਉਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਗੈਸ ਪਿੱਤਲ ਧਾਂਤ ਦੇ ਸੈਲੰਡਰਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਸਾਡੇ 187 ਕਮਾਂਡੋਆ ਵਿੱਚੋਂ 133 ਕਮਾਂਡੋ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਗਰਨੇਡ ਫਟਣ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ ਕੁਝ ਕਮਾਂਡੋ ਆਪਣੇ ਬਚਾ ਪੱਖ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵੱਲ ਨਿਕਲੇ।

ਪਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਇੱਧਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। 55 ਵਿੱਚੋਂ 30 ਕਮਾਂਡੋ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਬਾਹੀ ਵੱਲ ਦੌੜੇ ਸਨ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੱਚਿਆ ਸੀ ਬਾਕੀ 25 ਕਮਾਂਡੋ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਏ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਜੈਕਟਾਂ ਵੀ ਲੈ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਖੋਹ ਲਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਬਣ ਕੇ ਢਾਲ ਵਾਂਗ ਅੱਗੇ ਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਤਹਿਖਾਣੇ ਵੱਲ ਵੱਧੇ ਕੁਦਰਤੀ ਚੰਗੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕਾਰਣ ਤਹਿਖਾਣੇ ਵਿੱਚਲੇ ਸਾਰੇ ਕਮਾਂਡੋ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਨਿੱਕਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਕੇ ਕਈ ਗਰਨੇਡ ਤਹਿਖਾਨਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਅਤੇ 4 ਘੰਟਿਆ ਬਾਅਦ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸੁਰੰਗ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਜੋਰਦਾਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ ਇਹ ਧਮਾਕਾ ਆਰ ਡੀ ਐਕਸ ਦਾ ਸੀ।

ਸਾਰੀ ਕਮਾਂਡੋ ਕਾਰਵਾਈ ਰੁੱਕ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ 55 ਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਮੁਤਾਬਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਹਰੇ ਲਾ ਕੇ ਬਾਹਰਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। 187 ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਮਾਂਡੋ ਕਾਰਵਾਈ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਆਖੀਰ ਸਭ ਦੀ ਸੂਈ ਟੈਕਾਂ ਵੱਲ ਘੁਮ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਾਂਡੋ ਚੀਫ ਕੇਂਦਰ ਅੱਗੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਬਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਥੋੜੇ ਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਏ ਸਨ 2 ਟੱਕੇ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਰ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਸਕਿਊਰਟੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਗਮਾ ਇਹ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਅਤੇ ਦੋ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕਮਾਂਡੋ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਟੈਕਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਰਾਹ ਪਧਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਜਾ ਵੱਡੇ ਟੈਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਆਵੇ ਸੋ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 3:7 ਇੰਚ ਦੀ ਹਾਊ ਵਿਟਜਰ ਦੀ ਟੋਪ ਲਿਆਈ ਗਈ ਇਸ ਨੂੰ ਐਸੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਦੋਵੇਂ ਬੁੰਗੇ ਮਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣ ਫੇਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

5 ਜੂਨ

ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਜਿੱਤ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਜਾਗੀ ਅਤੇ 5 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰ 4:40 ਤੇ ਛੋਟੇ ਗੋਲੇ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬੁੰਗਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਜਬਾੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਸ ਰਹੇ ਸਨ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੀ ਵਰਖਾ ਨੇ ਬੁੰਗਿਆ ਨੂੰ ਮਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਲਾ ਕੇ ਅਸਮਾਨੀ ਮਿੱਟੀ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਹੋਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜੇ ਸਾਨੂੰ ਛੋਟੇ ਬੰਬ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਦਾਗਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਤੇ ਬਣੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਛੋਟੇ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਆਈ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰੋਂ ਬਹੁਤ

ਬਹੁਤ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੱਥ ਉਪਰ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹਨ ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਕਾਲਤਖਤ ਵਿੱਚ ਹੀ 300 ਅੱਤਵਾਦੀ ਡੇਰਾ ਲਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1100 ਬਾਕੀ ਸਮੂਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਅੰਦਰੋਂ ਆਈ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਈ ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਪੁਣੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਦਾ ਡਰ ਵੱਢ ਵੱਢ ਖਾਣ ਲੱਗਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਵਿੱਡ ਅੰਦਰ ਹੀ ਛੁਪਾ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਬੁੰਗੇ ਢਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਨ ਗੇਟ ਵੱਲ 300 ਜਵਾਨ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜਾ ਸਿਰਫ ਪੌੜੀਆਂ ਕੋਲ ਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਉਪਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਾਣ ਪਰ ਪਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਣ।

ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇੱਧਰ ਟਿਕਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦਾਸ ਲੰਗਰ ਵੱਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਅੰਦਰ ਵਾੜੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬੁੰਗੇ ਢਹਿਣ ਕਰਕੇ ਇੱਧਰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਤੋਪ ਰਾਹੀਂ ਤਹਿਖਾਣੇ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗੋਲੇ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਪੈਰਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤਹਿਖਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਸੋ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਗੋਰਖਾ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਕੀ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੋ ਇਸੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਛੋਟੀਆਂ 7 ਤੋਪਾਂ ਅਤੇ 13597 ਜਵਾਨ ਇੱਥੇ ਦੀ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ ਸਵੇਰੇ 3:30 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਇੱਧਰ ਦੀ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਰਨੇਡ ਰਾਮ ਦਾਸ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਆਏ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਪਰ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਗੋਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਹੁਣ ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਕਵਰੇਜ ਫਾਈਰਿੰਗ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਪਰਿਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਉਪਰ ਮੇਨ ਗੇਟ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬੜੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੱਕ 6 ਘੰਟੇ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਉਧਰੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟਾ, ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਵਲੋਂ ਦੁਵੱਲੀ ਫਾਈਰਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਤਹਿਖਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਛੋਟੇ ਬੰਬ ਕਈ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਹੱਕ ਰਖਦੇ ਸਨ। ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਫਾਈਰਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਫੌਜ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੁੱਟੇ ਛੋਟੇ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਗੱਲ ਗੱਚ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣਾ ਔਖਾ

ਸੀ। ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਵੀ ਉਪਰਲੀਆਂ ਮੰਜਲਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਖੀਰ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਰਾਤ ਦੇ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟਾ ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੋਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਨੀ ਜੰਗ ਪਿਛਲੇ 17 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ 4088 ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਤੇ 7263 ਗੰਬੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹੇ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅੱਤਵਾਦੀ ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਜੇ ਆਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਅਤੇ ਟੈਂਕਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਂਕ ਟੋੜਣ ਵਾਲੇ ਰਾਕਟ ਲਾਚਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਲਗੇ ਸੀ।

ਸੋ ਰਾਤ 10:30 ਵਜੇ ਜਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਤੋਂ ਟੈਂਕ ਤੋਰ ਲਏ ਗਏ। ਸਕੀਮ ਇਹ ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਅਸਪਾਤੀ ਫਾਟਕ ਟੋੜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਫਾਟਕ ਤੋੜ ਕੇ ਪਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਤਾਂ ਟੈਂਕਾਂ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਫਾਈਰਿੰਗ ਹੋਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਸਤਿਆ ਹੋਇਆ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਮਿਲਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲਾ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਟੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਲੜਾਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਟੈਂਕਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰਜ ਸਾਭਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਟੈਂਕਾਂ ਦੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਗੋਲੀ ਵਰਾਂ ਰਹੇ ਸਨ ਕੁਲ ਚਾਰ ਟੈਂਕ ਪਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਆਖੀਰ 4 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾ ਗੋਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਸੁਟਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਗੋਲੇ ਨੇ ਸਾਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਦ ਦੂਜਾ ਗੋਲਾ ਸੁਟਿਆ ਗਿਆ ਲਗਾਤਾਰ 9 ਗੋਲੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਹੁੰਦੇ ਫੰਬਿਆਂ ਵਾਗ ਉਡ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਵਾਨ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਹੁਣ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਆਉਣੀ ਰੁਕ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਜੇ ਸਾਰੇ ਤਹਿਖਾਣੀਆਂ ਵੱਲ ਬੰਬ ਦਾਗੇ ਗਏ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਜਿਹੜੀ ਅੰਦਰੋਂ ਆਈ ਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪੱਕੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉਡ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਢਿਹ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੋਪ ਦੇ ਵੱਡੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨੇ ਮਾਨੋ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਅੱਗ ਵਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਦੂਜਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੋਸਟਲ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਰਾਮ ਦਾਸ ਲੰਗਰ, ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾ, ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਤੇਜਾਂ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਦੀ ਹੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੂਟਾ ਤੱਕ ਉਪਤ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਤੇ ਉਪਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਟੱਕਰ ਹੋਈ ਤਕਰੀਬਨ 6 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸਮੂਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਮੀਹ ਵਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਜਵਾਨ ਘਬਰਾਏ ਅਤੇ ਡਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਦਾ ਦਰਿਆ ਵੱਗ ਵੱਗ ਕੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਰਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾਂ ਚਲਦਿਆਂ ਰਿਹਾ ਆਖੀਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਰੋਹ ਦੇ ਡਰੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 6 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ 11:30 ਵਜੇ ਲੋਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੋਗੋਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਭੁੱਖ ਨੀਂਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧ ਮੋਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਜੇ ਕਾਇਮ ਸਨ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ 3342 ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ 5922 ਜਵਾਨ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਹਿਫਾਜਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਆਤਮ ਘਾਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੇ ਬੰਬ ਬਣ ਕੇ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬੱਚ ਗਏ ਪਰ ਸਾਡੇ 29 ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ 575 ਬੱਚੇ ਬੁੱਢੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਰੱਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ੀਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਛਾਣ ਲਏ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੀਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਰਵੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਰਾਮ ਦਾਸ ਦੀ ਤੀਜੀ ਮੰਜਲ ਤੇ ਸੀ ਛੱਤ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਕੁਝ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਸੀ ਮੇਰੀ ਸੁਰਖਿਆਂ ਕਰਕੇ ਜਵਾਨ ਗੋਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸਿਧੀਆਂ 2 ਉਗਲਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮੰਜਲ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੋ 7 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਜੰਗ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ 75% ਕਾਬਜ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਖੇਡੀ। ਅਸੀਂ 7 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਲੁਕੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਬੰਦਿਆ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਅਪੀਲਾ ਕੀਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚੋਂ 23 ਅਤੇ ਤਹਿਖਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 17 ਕੁ ਅੰਤਵਾਦੀ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ 23 ਜਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 17 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਉਪਰ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਦੂਜਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਸਾਰੇ ਤਹਿਖਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕਾ ਦੂਕਾ ਰਹੇ ਅੰਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਪਰ ਗਰਮੀ ਜਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਦਬੂ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੋ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮੂਹ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨਦਾਨਾਂ ਤੇ ਬੰਬ ਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਅਜੇ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ 380 ਛੋਟੇ ਬੰਬ ਸੁਟੇ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਫਟਨ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਅੰਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸਾਡੇ 611 ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 812 ਜਖਮੀ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਸੋ 8 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰੇ ਦੇ 3 ਵਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸੈਕੜੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੋਰ ਸਨ। ਅੰਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਹਥਿਆਰਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਇਥੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਅਜੇ ਵੀ ਹਥਿਆਰਾ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਕੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੋ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਦਿੱਲੀ ਖਬਰ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ। ਇੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਬੜੀ ਹੇਰਾਨੀ ਜਨਕ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਆਪਹੀ ਫੋਨ ਨੂੰ ਕੱਟ ਗਏ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਫੁੱਟ ਫੁੱਟ ਕੇ ਰੋ ਪਿਆ ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਜੋ ਕਾਫੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਲਿਆ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਕੋਲ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪਰਗਟਾਈ। ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਦਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਐਕਸਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਬਲੈਡਰ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਅੰਤੜੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੋਜ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਮੈਂਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਤੁਰਿਆ ਸੀ ਮੇਰੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕਿਹਾ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਉ ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਨਾ ਮਨੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਫੇਰਨ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾ ਮਨੀ

ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਰਨੈਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਤਾ ਲੈ ਲੈਦਿਆ ਹਨ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾਂ ਤੇ ਇੰਗਲੈਡ ਵਾਗ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਸਹੁਲਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਤੇ ਇੰਗਲੈਡ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਅਰਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਵਾਪਸ ਲਈ ਸੁਰਖਿਆ ਕਰਣ ਜੋ 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਝਲਿਆ। ਇਸੇ ਦੁਖ ਕਰ ਕੇ ਮੇਰੇ ਘਰੇ ਕਲੇਜ਼ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਬਾਡਰ ਤੇ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਖਾਦੀ ਮਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਲਾਜ ਨਾ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਲੜੀਏ ਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੈ ਜਾਵੇ ਮੇਰਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਜਦੋਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ 3 ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪੋਸਟਮਰਟਮ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਅਡੈਂਟੀ ਕਾਰਡ ਵੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਲਾਸ਼ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕੀ ਗੋਰਮਿੰਟ ਇਨ੍ਹੀਂ ਹੀ ਕਦਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ 1984 ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸਾਰੀ ਗੋਰਮਿੰਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਭੋਗ ਦੇ ਉਤੇ ਮੇਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਦੋਸਤ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦੀ ਇਨ੍ਹੀਂ ਹੀ ਕਦਰ ਹੈ। ਆਪਾ ਮੂੜ ਪਹਿਲਾ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਆਈਏ।

ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਉਣਾ:-

8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਉਤਰਿਆ ਤਾਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਗ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਛਤਰੀ ਫੜ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਜਰਨੈਲ ਉਸ ਦੀ ਛਤਰੀ ਫੜ ਕੇ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਲਬੇ ਦੇ ਹੇਠ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜੋ ਸਹਿਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਹਰੇ ਸੁਰਖਿਆ ਦਸਤੇ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਤੇ ਉਹ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸਮੇਤ ਛਤਰੀ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਤੈਰਨਾ ਨਾ ਆਉਣ ਕੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਇਨ੍ਹੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਮੈਂ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਵਰਦੀ ਬਦਲ ਕੇ ਮਗਰੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਫੌਜ ਦੇ 15000 ਦੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ ਸੀ। ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਸੀਅਤਾਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਪਤਾ ਤਾਂ ਫੇਰ ਲੱਗਦਾ ਜੇ ਕਰ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨਾ ਹੋਵੇ ਦਿੱਲੀ ਬੈਠ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣੇ ਸੋਖੇ ਹਨ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆ ਨੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੇ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਖਾਦੀਆਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਉਲਟ

ਬਹਾਦਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਗਲਤ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪੈਣਾ। ਕੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਆਪ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਾ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਾਇਨ ਕਰਵਾ ਕੇ 7 ਦਿਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਫੌਜ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੁਖ ਸੀ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖੁਦਖੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪਤੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਜੇ ਕਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪੰਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਚੁਹੇ ਪਾਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਖਚਿਆ ਹੁੰਦਾ ਵੇਸੇ ਵੀ ਇਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਥੱਲੇ ਹੀ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੀ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦਿਹਾੜੀ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਖੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿੱਲੀ ਚਲਾ ਗਿਆ ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਛਤਾਵਾਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ:

ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਨਰਕ ਬਗ਼ਾਵਤ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਗੀ ਫੌਜੀਆਂ ਕੋਲ ਟੈਂਕ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਸਨ। ਅਗਰ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਹਿਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਹਮਲੇ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਖੜੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ 65% ਫੌਜ ਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ 20% ਬਾਡਰ ਦੇ ਕੋਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 10% ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਸੋ ਇਸ ਬਗ਼ਾਵਤ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਗੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਹਮਲੇ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਦੂਰੀਆਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਖਿੰਡ ਗਏ ਦੂਸਰਾ ਥਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਮੁਕਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੋ ਸਾਰੇ ਫੜੇ ਗਏ।

ਦੂਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 2 ਜੂਨ ਦੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਈ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੁਰ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਫੌਜ ਨੇ ਡਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਥੱਕੇ ਹਾਰੇ 7-8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਚੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਇਹ ਦੋਨੇ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ ਫੇਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਟ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਫੌਜ ਦੀ ਮਨੋਬਿਰਤੀ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਉਹ ਹਮਲਾ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਿਜਕਦੇ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਹਮਲਾ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਪਿਆ। ਜਰਨਲ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਚਰ, ਜੋ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜੋ 15000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫੌਜ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਸੀ 4373 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਏ। ਸੋ ਆਪਾ ਫੌਜ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਸੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਾ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਝੂਠ ਦੇ ਸਹਾਏ ਵੀ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਇੱਥੇ ਬੰਦੇ ਮਾਰਦਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਲਾਈ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮੱਸੇਰੰਗਤ ਵਾਂਗ ਨਾਚ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਬੰਦਿਆ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਦੂਸਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਸੀਂ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਿਨਤੀ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਣ ਲੱਗੀ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਾਧੇ ਕਰਕੇ ਮੁੱਕਰਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਪੂਰੇ ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਤਾਕਤ ਬਣ ਜਾਵੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਲੜਾ ਲਵੇਂ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਆਦਮੀ ਰੱਬ ਦੇ ਮਗਰ ਵੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬੰਦੇ ਮਰਦੇ ਹਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹੇ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1982 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁਲ ਕਰੰਸੀ ਸੀ 72% ਸਿਰਫ 14% ਬੰਦਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸੋ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਸਹਿਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੇਠਲੇ ਪਧਰ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਯੋਰਪ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਸੋ ਫੌਜ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਈਦੇ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਇਸੇ ਕਰਨ ਕਰਕੇ 1965 ਅਤੇ 1972 ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ 213 ਫੌਜ ਦੇ ਉਹ ਅਫਸਰ ਪਕੜੇ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਜਸੂਸ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 204 ਹਿੰਦੂ 2 ਸਿੱਖ 5 ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ 2 ਗੋਰਖੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਫਸਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਸ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ।

ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਜਸੂਸਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਜਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਸਹੂਲਤ ਜਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਉੱਥੇ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾ ਉਠਨੀਆਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ ਦਿਲੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਵਜੀਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਕਾਈਮ ਰਖਣ ਲਈ ਦੰਗੇ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਕਾਈਮ ਰਖਦੇ ਹਨ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 10842 ਆਦਮੀ ਮਾਰੇ ਅਤੇ 17231 ਬਲਾਤਕਾਰ

ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ।

17231 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 8377 ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 8 ਸਾਲ ਤੋਂ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚਕਾਰ ਸੀ। ਇਥੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2537 ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਰੋਪ ਹੋਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 45 ਤੋਂ 87 ਸਾਲ ਵਿੱਚਕਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਢੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪੁਤਰਾਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾ ਇਜ਼ਤਾਂ ਲੁਟੀਆ ਗਈਆ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਉਠੀ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਦਬਾਉਣੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਗੋਰਮਿੰਟ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਚੰਗੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੰਗਿਆ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਬਹੁਤੀ ਭਾਪਾ ਕੌਮ ਸੀ। ਜੋ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਅਗਰ ਇਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜੰਮ ਪੈਂਣਾ ਸੀ।

ਪਰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਪਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹੀ ਨੀਚ ਘਟਨਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਹ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਾਰਨ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।

ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਉਪਰ ਛਪੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਨਮ ਲਿਆ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ। ਮੈਂ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਅਡੀਸ਼ਨ 1994 ਵਿੱਚ ਕੱਢੀ ਜਿਸ ਦੀ 2003 ਤੱਕ 1,00,6200 ਕਾਪੀ ਵੇਚੀ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਰਣਾ ਕਰਕੇ ਭੇਦ ਗੁਪਤ ਵੀ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਰੱਦੋ ਬਦਲ ਕਾਰਣ ਮੇਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਬਦਲ ਗਈ ਇਹ ਨਵੇਂ ਅਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ 1984 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਡਾਇਰੀ ਹੀ ਛਾਪ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਉਤਰਾ ਚੜਾਅ ਹਨ ਪਰ ਮੇਰੇ ਰੱਬ ਪ੍ਰਤਿ ਨੈਗੇਟਿਵ ਵਿਚਾਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵੱਲ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਵੱਲ ਕਿਤੇ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵੱਲ ਮੇਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਹੈ।

ਪਰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਇਹ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਕੋਈ ਡਰਾਮਾ ਜਾਂ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਇੱਕ ਕਲਮ ਤੋਂ ਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪਰੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਸੋ ਆਪਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੀ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੇ ਉਪਰ ਲਿਖੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਵਰਨਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਗਾਂ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਕੇਂਦਰ ਗੋਰਮਿੰਟ ਨਾਲ ਰਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਕਰੀਰਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਉਸ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ ਕਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਚ ਰੁਤਬੇ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਏ. ਕੇ. ਦਰਸੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਜਾਬਾਜ਼ ਰਾਖਾਂ ਪੜੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ

ਸਰੋਤੇ ਦੇਖਣ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਫਸਰ ਏ. ਕੇ ਦਰਸੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਬਕਦਾ ਏ. ਕੇ ਦਰਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰਦ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨ ਜੇ ਕਰ ਅੱਜ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜਿਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਏ ਕੇ ਦਰਸੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਤੇ ਪੁਛਦਾ ਕਿ ਏ. ਕੇ ਦਰਸੀ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਇਹ ਕਿਉਂ ਤੇਸੀ ਸਿਫਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਹਾਗਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੇਰੀ ਮਨਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਏ ਕੇ ਦਰਸੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ ਜਾਬਾਜ਼ ਰਾਖਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਪੱਖ ਵਿੱਚ।

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਖਾਤਰ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਖਾਤਰ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕਿਤਾਬਾ ਛਾਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਦੇਖੇ ਜੋ ਬਲੀਊ ਸਟਾਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਣ ਕਈਆਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਡਰ ਬਨਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੋ ਅਸਲੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦਰਗੇ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਰਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਹੱਥ ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਆਖੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਂਦੇ ਦੇਖੇ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੜਪ ਤੜਪ ਕੇ ਕੁਰਲਾਹਟ ਪਾਉਂਦੇ ਦੇਖੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮੰਨਾਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਚਾਈ ਹੈ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਦਿੱਲੀ ਬੈਠਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲੀਊ ਸਟਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਿੱਖ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੀ ਖਾਤਰ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀ

ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਫੌਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਫੜੇ ਗਏ ਕਈ ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਰੂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਇਥੇ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਗਲਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ 133 ਕੱਟੜ ਸਮਰਥਕ ਫੌਜ ਨਾਲ ਗਾਲਾਂ ਅਤੇ ਧੱਕੇ ਮੁੱਕੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਰੱਸੇ ਨਾਲ ਬੰਨਕੇ ਸਰੋਵਰ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਜਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਲਕਦੇ ਹੋਏ ਸਵੇਰ ਹੁਮਦੇ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਗਈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ 2 ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਅਤੇ 13 ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾ ਕੇ ਛੁੱਟੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਦਾ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਨਾਮ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਰਾ ਸਰ ਝੂਠ ਸੀ। ਸੋ ਜਿਹੜੇ ਫੌਜ ਦੇ ਹੱਥ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕੈਪਾਂ ਵਿੱਚ ਲਜਾ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਆਪਣੇ ਸੈਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਥੇ

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਉਹ ਲਿਖਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਫੈਲਸਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਕਢਣ ਵਾਲਾ, ਮਸੀਹਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹੋ ਜਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਲੀਡਰ ਬਣਿਆਂ ਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਰਾਹ ਸੀ। ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਕਰਾਮਾਤ ਹੋਣ ਦਾ ਵਹਿਮ ਪਾਵੇ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿੱਚ ਫਤਿਆ ਗਿਆ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ 30 ਸਾਲ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਲਘਾ ਲਏ ਤੇ ਰੱਬ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ 40 ਦਿਨ ਘੋਰ ਤਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਰੱਬ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਡੁੱਬਿਆ ਨਹੀਂ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਬ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ਨਾ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਗਵੱਕੜੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਬੰਦੇ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੋਰਿਆ ਸੀ ਅੱਜ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਕੰਮ ਸੌਂਪਦੇ ਹਾਂ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਗਈਆਂ। ਫੇਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈਆਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਤਰਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜੇ ਕਰਾਮਾਤ ਹੁੰਦੀ ਫੇਰ ਗੋਲੀ ਕਿਉਂ ਚਲਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਤਿਆ ਗਿਆ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ 14 ਸਾਲ ਦਾ ਲੜਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਜਿਗਰ ਬਿਲਕੁਲ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦਾ ਅਸਰ ਕਿਡਨੀਆਂ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲੜਕਾ ਸਿਰਫ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਖੀਰ ਮੈਂ ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਸਮੇਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਮ ਯੁਧ ਵਿੱਚ ਅਰਪਣ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਹੱਸ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮ੍ਰਿਤ ਛਕਵਾ ਕੇ ਸਾਰਾ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸੁਨਵਾਉ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ। ਮੇਰਾ ਲੜਕਾ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਾਅਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੋਲ ਰੁੱਕ ਗਿਆ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸੋਚ ਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਹੱਸਦਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋਈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੂੀ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਿਲੇ ਦਾ ਜਮ ਪੱਲ ਸੀ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਨਾਲ ਗੁਹਾਟੀ ਸਾਈਡ ਚਲਾ ਗਿਆ ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਲੇ ਦੀ

ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਜਮੀਨ ਥੱਲੇ ਨੂੰ 40 ਫੁੱਟ ਧੱਸ ਗਈ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਥੋੜੀ ਮੋਟੀ ਆਮ ਜਮੀਨ ਖਾਣਾ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਧਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ 13 ਜਾਣੇ ਥੱਲੇ ਚਲੇ ਗਏ ਵੱਡੀ ਅਕਾਰ ਕੋਲੇ ਦੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਂ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਢੱਕ ਲਈ ਬਾਕੀ ਅਸੀਂ 13 ਜਾਣੇ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਥੱਲੇ ਢੱਕੇ ਗਏ ਅਤੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਚੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 13 ਜਾਣਿਆਂ ਦਾ ਦਮ ਘੁਟਣ ਲੱਗਾ। ਉਪਰੋਂ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੂੰਘੀ ਥਾਂ ਤੇ ਮਦਦ ਛੇਤੀ ਨਾ ਮਿਲੀ ਮੈਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਟੋਪਾਂ ਸੁਣਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਹਾਜਰ ਨਾਜਰ ਜਾਣ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦੇਵਾਗਾਂ। ਅੰਦਰ ਦਮ ਘਟਨ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰ ਚੀਕਾਂ ਰੋਲੀ ਪੈ ਗਈ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੀਮ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਮਦਦ 8:30 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮੈਂ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਨਿਕਲਿਆ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਮੈਂ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਇਹੋ ਜਹੀ ਮੋਟੀ ਅਕਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਜਿਆਦਾ ਇੱਕਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵੀ ਸਨ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਲਈ ਮਰਨ ਮਿਟਨ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਉਹ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖਿਆ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਚੈਕਰ ਸੀ। ਉਹ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਬੰਬੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਰੇਲ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਕੋਲ ਅਚਾਨਕ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਉਚੀ ਉਚੀ ਕੁਰਲਾਉਣ ਲਗਾ ਕਿ ਸਾਮਣੇ ਪੁਲ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਟੇਵਾ ਹੋਇਆ ਦਿਸਿਆ ਅਗਰ ਹੁਣ ਬਰੇਕ ਇਕਦਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਡੱਬੇ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਲਹਿ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਗਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲਰ ਬਰੇਕ ਖਿੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਡੱਬੇ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਵਾਰੀਆਂ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਆਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਥਾ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰੱਬ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੋ ਮੈਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤਾ ਸੋਚੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਬਰੇਕਾ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਪੁਛੇ ਬਗੈਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਡਰਾਈਵਰ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ ਰੇਲ ਦੇ ਚੱਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗਿਆੜੇ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇ ਰੱਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਰੇਲ ਰੁਕ ਗਈ ਮੈਂ ਪੂਰੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਇਕ ਕੱਟੜ ਕਾਮਰੇਡ ਸੀ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਹਲੜ ਸਾਧ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਵਿਹਲੜ 100 ਬੰਦਾ ਹੋਰ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਦੇਸ਼ ਕਿਥੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਾਧ ਫਿਰਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਵਿਹਲੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਗਰ ਫਿਰਦੇ ਹੋਣ। ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੇ ਸਿੰਘ ਫੱਤ੍ਰ ਕੇ ਕੁੱਟਣ ਹੀ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਹੱਟ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਵਿਹਲੜ ਕਿਹਾ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਸਿੰਘ ਹਨ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਆਖੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਾ ਤੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਾਰ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਹੱਸਿਆ ਪਰ ਪੰਜਵੇਂ ਕੁ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਮੈਂ ਮੰਜੇ ਵੱਲ ਵੱਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਦਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਉਪਰੰਤ 3 ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਜੁਬਾਨ ਵੀ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗ ਪਈ ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ ਘਰਦਿਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸਾਝੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਅਖੀਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਜੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਮੇਰੇ ਸੁਹਰਾ ਸਾਹਬ ਬੋਤਾ ਮੋਟਾ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਮੋਢਿਆ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਲੈ ਗਏ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਿਆ ਨੇ ਤਰਲੇ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੇ ਕਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਇਹ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਕੋਲ ਸਨ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮੰਨ ਗਏ। ਅਰਦਾਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਹੋਈ ਪੂਰੇ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨੌਂ ਬਰ ਨੌਂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੱਕਾ ਮਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮੈਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਰਾਮਾਤੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਗੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਐਸ. ਡੀ. ਓ. ਦੀ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਮੁਤਾਬਕ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ 1978 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਜੱਥਾ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੈਰ ਪਾਉਂਦੇ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੋਤਰੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 1977 ਵਿੱਚ ਕੀਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਸੁਰਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੁਹਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਲੜਕੀ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ, ਸੱਸ, ਸੁਹਰਾ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਲੜਕੀ ਨੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਬਾਦ ਦੁੱਖ ਭਰੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਕੀਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਿਚੋਲੇ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਦਾੜੀ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਬਹੁਤ ਪੀਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਚੋਲਿਆ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਕਹਿ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਪੀਂਦੇ ਰਹੇ ਮੇਰੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਮਗਦਾ ਸੀ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਹੱਥ ਜੋੜੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ

ਕਿਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜੱਥੇ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ
 ਬੈਠਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਡਾਕੀਏ ਨੇ ਤਾਰ ਲਿਆਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤਾਰ ਨੂੰ
 ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਤਾਰ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਪੜ ਲਈ ਅਤੇ ਬੜੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ
 ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
 ਭੁੱਬੀ ਰੋ ਗਿਆ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਧੀਰਜ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਘਰ
 ਦਿਆ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰੋ ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ
 ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਜਾਣੇ
 ਕਰਕੇ ਪਾਠ ਸੁਨਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪਾਠੀਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਬਦਲਦੀ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰ ਦੇ ਦੋ ਜੀਅ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ। ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ
 ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ
 ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਹਫ਼ਤੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ
 (ਪਟਿਆਲਾ) ਘਰ ਦੇ ਕੋਲ ਲੱਗੇ ਪੈਟਰੋਲਪੰਪ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਭਈਆ ਆਇਆ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਪ ਕਾ ਫੋਨ ਬਾਹਰ ਸੇ ਆਇਆ ਹੈ ਪੰਪ ਪਰ
 ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਆਨੇ ਕੋ ਕਹਾ ਹੈ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ
 ਮਿੱਟੀ ਨਿੱਕਲ ਗਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਨੇ ਕੋਈ ਭਾਣਾ ਨਾ ਵਰਤਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।
 ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਪੰਪ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕਹਾਣੀ ਹੋਰ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਦੇ ਸਹੁਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਜੀਅ ਸੌ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ
 ਵੀ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਤੀ ਤੇ ਭਾਰ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਾਹ ਰੁਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ
 ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦਾ
 ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੌਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਤੀਰ
 ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਤੀ ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨਿੱਕਲ
 ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫੇਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਉਸ ਵੇਲੇ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਤਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰੇ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਿਆ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੰਤ ਹੱਸ ਪਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
 ਕਿਹਾ ਜੇ ਸਾਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਨ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸ
 ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੋਂ ਫੋਨ ਕੀਤਾ
 ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ
 ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਪਸ ਆਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਇੰਡੀਆ
 ਆਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਬੰਬੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਮਗਰੇ ਹੀ ਬੰਬੇ
 ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਧੀ
 ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ
 ਆ ਗਏ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਫੜੇ ਇਹ ਕੱਟੜ ਪੰਥੀ ਕਈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗ
 ਲਾਉ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਾਰਣ ਉਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਾਮਾਤੀ ਸਮਝਦੇ
 ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਅੱਗੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ

ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿਆਸਤ ਖੇਡੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੇ ਆਪਾਂ ਆਖੀਏ ਕਿ ਸੂਰਜ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬਦਾ, ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਘਸਦੀ, ਬੱਦਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕਿਵੇਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬੰਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਆਣਾ ਸਮਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕਈ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀਕਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਰਪਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੋਕਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਅੱਜ ਕੱਲ ਵੈਸੇ ਵੀ ਸਾਇੰਸ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਮੈਂ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾ ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਕੇ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਗੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਾਂ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਚਲਾਏ ਰਾਹ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਫੱਸ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 14-14 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਾਈ ਖੁਫੀਆਂ ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੇ ਪਾਥੀ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕਰਵਾਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੰਮ ਜਦੋਂ ਸੁਨਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅੱਤਦਰਜੇ ਦਾ ਜੁਲਮੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਿਆਰਵਾਂ ਗੁਰੂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੰਗਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚੌਧਰ ਦਾ ਭੁੱਖਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਜਿਵੇਂ ਜੁਲਾਹੇ, ਦਰਜੀ, ਮਜਬੀ, ਚਮਿਆਰ, ਤਰਖਾਣ ਆਦਿ ਰਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਗਰੀਬ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਤਾਂ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛੇਤੀ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ ਨੰਗ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਦੀਨ ਅਮਾਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਜਿਸ ਮਿੰਟੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜੱਮੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਣ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਬਹੁਤ ਸੀ ਸੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ

ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆਂ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮਗਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਆਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਿਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਗਏ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪ ਤਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਆਟਾ ਪੀਹਣ ਵਾਸਤੇ ਛੱਡ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣੇ ਜਿਹੜਾ ਜਾਤ ਦਾ ਦਰਜੀ ਸੀ ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਿਨ੍ਹਾ ਖਤਰ ਨਾਕ ਸੀ ਉਸਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਰੋਪੜ ਜਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ 1983 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਆਇਆ ਉਸ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੱਲਕਤੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚਲੀ ਜਮੀਨ 9 ਖੇਤ ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਲੜਾਈ ਲੜਈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ ਅੱਜ 6 ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੇਸ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਤਕਰੀਬਨ ਪੌਨੇ 2 ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਆੜਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਗੜੀ ਕਬਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਚਰਨ ਦੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੱਕੀ ਦਾਨਾ ਮੰਡੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਜਮੀਨ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅੜ ਗਿਆ ਸੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੇਰਾ ਜਮੀਨ ਦੇ ਚੌਲੇ ਨਾਲ ਕੱਲਕਤੇ ਜੋ ਟੱਰਕਾਂ ਦਾ ਬਿਜਨਸ ਹੈ। ਉਹ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਜਮੀਨ ਛੱਡਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਦੂਜਾ ਸਾਡੀ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਲਈ ਚਲਾਈ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਨ ਪਿਆ ਫੇਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਤਾਂ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬਲੈਕੀਆ ਹੈ ਅਫੀਮ ਡੋਡੇ ਆਦਿ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਸਮਗਲਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਬਲੈਕੀਆ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਦੋ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਇੱਕ ਆੜਤੀਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿੰਘਾਂ

ਨੂੰ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਆੜਤੀਏ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਤਾਂ ਚਿੱਠੀ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਇਹ ਜਮੀਨ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੀ ਹੈ ਆਉਂਦੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮਨਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਲਵੋ। ਚਿੱਠੀ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਈਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਆੜਤੀਏ ਨੇ ਪੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੂਚਾਲ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਗਏ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਉਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬਣੀ ਕਲੋਨੀ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਪਰ ਜਦੋਂ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਹਰਿਆਣੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਬੁਲਵਾ ਲਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਨਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਤਕੜਾ ਬਦਮਾਸ਼ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਰੂਰ ਉਡੀਕਾ ਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਗਾਣਾ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ "ਨਾ ਹਮਾਰਾ ਕੋਈ ਉਪਰ ਨੀਚੇ ਨਾਕੋਈ ਆਗੇ ਪਿਛੇ ਆਪ ਕਾ ਕਿਆ ਹੋਗਾ ਜਨਾਬੇ ਆਲੀ" ਜਦੋਂ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਸ ਪਿਆ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਹਰ ਵੇਲੇ 30 ਤੋਂ 40 ਆਦਮੀ ਰਫਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਫੇਰ 48 ਘੰਟੇ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜਸਮੇਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਫੜਨ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਅਗਰ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਸਿੰਘ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਰਾਗਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਅਤੇ ਉਪਰ ਥੱਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਕੁੱਤਿਆ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟਾ ਗਾ ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਬ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿਰਫ 3 ਆਦਮੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਕੁਲ 60 ਕੁ ਬੰਦੇ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 2 ਵਜੇ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋ ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਇਧਰ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਗੋਲੀ ਕਰਕੇ 6 ਸਿੰਘ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਹੀ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੈਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ 4 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਜਖਮੀ ਅਤੇ

ਅਤੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਜਾਣੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮਾਫੀ ਲਈ ਲੇਲੜੀਆਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਕੁਰਲਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬੋੜਾ ਤਰਸ ਜਰੂਰ ਕਰਾਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਨਤਾਨ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤੌਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਫਤਵਾ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਖੋਹ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਂਹਾਂ ਲੱਤਾਂ ਨਾਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ ਹੋਈ।

ਇੱਥੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੇ ਨਿਰਾਦਰੀ ਸੁਭਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਜੇ ਕਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਮਦਦ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲ ਕਰ ਲਈ ਆਪ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਂਦਾ ਤੇ ਆਪ ਵਰਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂਨੂੰ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਜੇ ਕਰ ਉਹ ਖਲਨਾਈਕ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚੁੰਦਾ ਸੀ ਆਖੀਰ 1984 ਵਿੱਚ ਆਪ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਬੇਘਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੇ ਜੁਲਮ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਸੀ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਕੰਮਾਂਕਾਰਾਂ ਲਈ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜਾਤ ਦਾ ਤਰਖਾਣ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ ਹੋਈ। ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮੁਤਾਬਕ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ 300 ਏਕੜ ਜਮੀਨ, ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਸ਼ੇਲਰ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਲੜਕਾ ਵੀਰੂ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਇੱਕ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਜਾਤ ਦੀ ਮਜਬੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਇੱਕ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਦੇ ਆਸਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਅਮਰਜੀਤ ਭੱਟੀ ਸੀ। ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਸੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਪੁਰ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਹਾਗਕਾਂਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਅਮਰਜੀਤ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਚੁਕਿਆ ਸੀ।

ਇੱਧਰ ਜਦੋਂ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੋਨਾਂ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗ ਭਬੂਕਾ ਹੋ ਗਏ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਵੀਰੂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਮੰਗਦਾ ਸੀ। ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਦੇ ਘਰ ਬੜੇ ਡਰਾਵੇ ਘੱਲੇ ਪਰ ਅਮਰਜੀਤ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਈ ਅਖੀਰ ਤੇਜ ਪਰਤਾਪ ਨੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀਰੂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਵੀਰੂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਅਮਰਜੀਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਉਹ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਇੱਧਰ

ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਪਣੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਨਾ ਸਹਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਵੀਰੂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲੰਘ ਗਏ। ਉਸਦੇ ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਇੱਧਰ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਨਾ ਸਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਵੀ ਦੇ ਜਾਂਦੀ। ਪਰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਦੋਨੇ ਮੁੰਡੇ ਵਿਆਹੇ ਗਏ ਤਾਂ ਨਵੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰਹਾਂ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾ ਸਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਖੇਤੀ ਬਾਤੀ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਭਾਣਜੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਧਰ ਸੰਨ 1980 ਵਿੱਚ ਵੀਰੂ ਦੀ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਲੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਮਰਜੀਤ ਉਪਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਪਹਾੜ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਾਪੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਤੇ ਸਮਰਥ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਭਵੀਖ ਲਈ ਵਚਨ ਬੱਧ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਸੋ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਮਰਜੀਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਉਸ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਲਿਉਣਾ ਪਿਆ। ਹਾਂਕਾਗ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਅਮਰਜੀਤ ਹੋਰ ਮਦਦ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੁਹਰੇ ਪਿੰਡ ਗੰਗਾਨਗਰ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਵੀਰੂ ਦੇ ਦੋਨੇ ਭਰਾਵਾਂ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਘਰੋਂ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਧਰ ਅਮਰਜੀਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿੱਚ ਹੋ ਫੱਸ ਗਈ ਅਤੇ 6 ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਮਰ ਗਈ ਹੁਣ ਅਮਰ ਜੀਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਹੱਕ ਅਪਣਾਇਆ ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੜੀ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੇਸ ਹਾਰ ਗਈ। ਪਰ ਅਮਰਜੀਤ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹਾਰੀ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜਨੀਕਤ ਬੰਦਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪੇ ਪਤੀ ਦੇ ਦੋਨੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਐਮ ਐਲ ਏ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 300 ਏਕੜ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 5 ਕਿਲੋ ਹੀ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਨਾਮ ਲਗਾ ਦਿਉ ਜਿਹੜਾ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਦੋਨੇ ਭਰਾ ਨਾ ਮੱਣੇ। ਸੱਗੋਂ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਉਥੋਂ ਦੇ ਐਸ ਐਸ. ਪੀ. ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਗਾਨਗਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅਮਰਜੀਤ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 12 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹੀ ਰੋਲਾ ਪਾਏ ਜਾਣ ਕਏ ਦੋਨਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਸਮਝੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਉਪਾਅ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ।

ਆਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬੰਦੇ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਕਰਕੇ 17 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਅਮਰਜੀਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਬਾਲਿਆਵਾਲੀ ਛੱਤ ਅਤੇ ਸੰਦੂਕ ਮੱਚ ਉਠੇ ਜਦੋਂ ਆਸਾ ਪਾਸਾ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਫਾਈਰਿੰਗ ਖੋਲ ਦਿੱਤੀ

ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਗਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਜਾਣੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਅਮਰਜੀਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕੁੜੀ ਅਮਰਜੀਤ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭੁਆ ਦੀ ਕੁੜੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਅਮਰਜੀਤ ਲਈ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਹਨੇਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਜਿਹੜਾ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦਾ ਚੇਲਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਦਮੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਛੱਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਲਨਾਇਕ ਬਾਨਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੈਦੀ ਸਾਡੇ ਆਦਮੀ ਸਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ ਵੀ ਅਮਰਜੀਤ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਤੇਜ਼ ਪਰਤਾਪ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆ ਤੇ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਮਰਜੀਤ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ।

ਅਮਰਜੀਤ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਵਕ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਭੁੱਬੀ ਭੁੱਬੀ ਰੋ ਪਈ। ਇੱਕ ਦਮ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਂਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ। ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸ ਤੋਂ ਸੁਣੀ। ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ 2 ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ (ਅਮਰਜੀਤ) ਹੁਣਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਗਦਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ। ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ। ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਅੱਗੋਂ ਜਿਹੜਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗੱਭਰੂ ਬਾਨੇਦਾਰ ਸੀ। ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਤੇਜ਼ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਗੱਭਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਕਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ 3 ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਦੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਤੇ ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਨੂੰ 20,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ। ਅਮਰਜੀਤ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਸੱਚ ਮੁਚ ਹੀ ਹੋਅਬ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਇੱਧਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਦੰਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਗੰਗਾਨਗਰ ਜਾ ਕੇ ਪੂਰੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਆਵੇ। ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ 10 ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਉੱਥੇ ਲੇਲੜੀਆਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਾ ਆਪਣਾ ਰੋਹਬ ਦਿਉਂਦਾ

ਬੋਲਿਆ। ਇੱਕ ਉਂਗਲ ਗਰਮ ਜਗਾ ਤੇ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਨਾ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਰੁਪਏ ਨੱਪ ਲਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮਨ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਮਾਸੂਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸੇ ਰਸਤੇ ਸਾਰੇ ਲੰਘਾ ਦਿੱਤੇ। ਪਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਰਗੇ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਇਨਸਾਫ਼ ਜਦੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਾਧ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਵੱਧਣੀ ਸੀ।

ਅਗਰ ਆਪਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸੋਚੀਏ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇੱਕਲਾ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਆਖਾ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਫਾਸੀ ਦਿੰਦੇ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਿਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਉਪਰਲੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਮ੍ਹ ਜਾਇਦਾਦ ਘੱਟ ਵੱਧ ਦੇਵੇ। ਨਾਂ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਕੋਲੋਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਲਵੇ।

ਪਰ ਸਾਡੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਜਨਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਤੇ ਇਸ ਸਾਧ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਤੁਰੀ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖਲਨਾਇਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਤ ਦਾ ਝੀਰ ਬਿੱਕਰ, ਜੋ 60 ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗ਼ ਆਂ ਚੰਗਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਇਹ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉਪਰ 1981 ਤੋਂ 1984 ਤੱਕ 9 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਇਆ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਕੈਨੇਡਾ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਦੁਬਈ, ਜਰਮਨ, ਨਾਰਵੇ, ਕੀਨੀਆ ਆਦਿ ਸਨ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਤਨਾ ਤੁਹਾਡਾ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾਂ ਇਹ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਨੇ ਕੰਮ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਜਿਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਜੰਮੇ ਪਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਬੈਠੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਹੁਣ ਕੀ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਪਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲਵੋ। ਸਾਡਾ ਗੁਆਢੀ ਮੁਲਕ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਅਗਰ ਕੋਈ ਚੀਨੀ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਪਿਸ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਜਮੀਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਗਰ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਆਪਣਾ ਇਲਾਕਾ ਛੱਡਣਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਬਿਜਨਿਸ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਨ

ਆਰ. ਆਈਆਂ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਵਰਗੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਵਕੂਫਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪੈਸਾ ਤੁਹਾਡਾ ਚੌਧਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਜਾਂ ਕੁਝ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁਆਰਥੀ ਅਤੇ ਕਮੀਨੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਮਤਲਬੀ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਨੇ ਇੱਕ ਰੁਪਾਈਆ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਆਖ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਸਨ ਉਹ 1984 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬ ਨਹੀਂ ਵੜੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤਲੀ ਉੱਪਰ ਰੱਖ ਕੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਲੜੇ। ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਪਿਆਰੀ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਉਹ ਪੂਰਨ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਹਰ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਮੈਡਲ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ 1984 ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਫੌਜੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਾਗ ਖੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਰਗਿਆ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਏ, ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰੀਏ।

ਅਗਰ ਤੁਹਡੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋ। ਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਆਇਆ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਇਲਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ 43 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਈਦ ਗੱਲ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਕੈਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਣ ਕਿ ਕੈਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਹੈ। ਜੋ 1984 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੌਜੀ ਫੰਡ ਤੇ ਆਪਣਾ ਡਰਾਫਟ ਬਾਣ ਕੇ ਭੇਜ ਸਲਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਮੇਰੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਉੱਪਰ ਮੇਰਾ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ 3654-ਪੀ. ਟੀ. 4923 ਜਰੂਰ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਇਹ ਐਡਰਿਸ ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ। (ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੌਜੀ ਫੰਡ, ਮਹਾਵੀਰ ਕਲੋਨੀ, ਭੋਰੀਵਿਲੀ, ਮੁੰਬਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ) ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ, ਦਿੱਲੀ ਵਾਸੀ ਅਤੇ

ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਮੇਰੇ ਸੱਜਣ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਫੌਜੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਈ ਮੇਲ ਜਾ ਫੈਕਸ ਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਕੋਸ਼ੀਸ਼ ਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਾਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਜਵਾਬ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦੇ ਸਕਾਂ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੈ ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਵੀ ਜੋ ਮੈਂਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ। ਉਹ ਇਸ ਤੇ ਈ ਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੋ ਆਪਾ ਪਿਛਲੀ ਕਹਾਣੀ ਵੱਲ ਆਈਏ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ। ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਮਜ਼ਹਬੀ ਜਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖਾਲਸਾ ਦੱਸਦਾ ਸੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਇਹ ਬੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਮੂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਿਹਾ ਦੱਸਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਬਚਪਨ ਚੋਰੀਆਂ ਠੱਗੀਆਂ ਲੁਟਾ ਖੋਹਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਅੱਗ ਲਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣ ਕੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਤੁਰੀ। ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਭਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਚੇਲਿਆ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤਾ ਹੋਈਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਵੱਡਾ ਠੱਗ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਖਲਨਾਈਕ ਬਣਨ ਦੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾ ਧਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟਾ ਖੋਹਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਕੇ ਇਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਜਿਲੇ ਪਟਿਆਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਕ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਕਹਿੰਦਾ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਦੀਆ 4 ਕੁੜੀਆਂ ਸਨ। ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਿਆ। ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਤੇ ਪੈ ਗਈ। ਉਹ ਔਰਤ ਪੂਰੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਅਕਲ ਦੀ ਮੋਟੀ ਸੀ। ਘਰ ਦੀ ਕੁਲ 97 ਏਕੜ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਕੁੜੀ ਰਾਣੀ, ਰਣਦੀਪ, ਕੁਲਵੰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸੀ ਵੱਡੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 1975 ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਹਿਲਾ ਦੂਰ ਤੋਂ ਇਸ ਟੱਬਰ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਰਲਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਖ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਰੋਲੇ ਰੱਪੇ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਜਮੀਨ ਜਾਂ ਪਲਾਟ ਰੋਲੇ ਵਾਲੇ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਤੇ ਖਰੀਦ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ

ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ 3 ਸੈਲਰ ਅਤੇ 4 ਗੁਦਾਮ ਵੀ ਸਨ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ 150 ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਇੱਕਠੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ 2 ਪੈਟ੍ਰੋਲ ਪੰਪ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਤੇਜਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਤੇ ਸੀ। ਇੱਧਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਹੋਇਆ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਣੀ ਤੋਂ ਜਮੀਨ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜਿੱਦ ਫੜੀ। ਇਹ ਜਿੱਦ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ। ਰਾਣੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਸ ਉਤੇ ਤਸੀਹੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਭਾਫ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ। ਮਕਲੀਤ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਬਦਮਾਸੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇੱਕੋ ਘਰ ਦੀਆਂ 2 ਨਬਾਲਗ ਕੁੜੀਆਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਬੱਚ ਗਿਆ। ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਣੀ ਦਾ 3 ਲੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ 16 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜੀਪ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਰਾਣੀ ਬਹੁਤ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਤੌਰ ਦਿੱਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਹੋਇਆ। ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪ ਚਲਦੀ ਜੀਪ ਤੋਂ ਛਾ ਮਾਰ ਗਿਆ। ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ 3 ਲੱਖ ਰੁ: ਲੈ ਗਿਆ। ਇੱਧਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਰਣਦੀਪ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਾਪਿਆ ਨੇ ਬਠਿੰਡੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਘਰਦਿਆ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਾਣੀ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਲਕੀਤ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇੱਧਰ ਰਣਦੀਪ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸੱਪ ਲੜਨ ਕਰਕੇ 3 ਦਿਨ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਅਖੀਰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਗਿਆ। ਰਣਦੀਪ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਮਾਪੀ ਆ ਗਈ। ਰਣਦੀਪ ਦੇ ਸੱਸ ਸਹੁਰਾ ਪੁਰਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਣਦੀਪ ਦੇ ਸਿਰ ਹੀ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਵੱਡੇ ਜੇਠ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਡਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਂਪੀ ਤੌਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਧਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੇਰ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਜਮੀਨ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜਿੱਦ ਫੜੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਕੁਲਵੰਤ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਪਰ ਕੁਲਵੰਤ ਦੇ ਘਰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਕੁਲਵੰਤ ਆਪਣੀ ਭੇਣ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਮੋਹ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਾ ਸਕੀ।

ਸਮਾਂ ਲੰਘਦਾ ਗਿਆ ਅਖੀਰ ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਹਰਿਆਂ ਤੋਂ 2 ਹਿੱਸੇ ਜਮੀਨ ਤਕਰੀਬਨ 48 ਏਕੜ ਕੁਲਵੰਤ ਦੇ ਨਾਂ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਰਾਣੀ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਇਹ ਜਮੀਨ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾ ਲਈ ਹੌਲੀ

ਇੱਧਰ ਕੁਲਵੰਤ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਾਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਹਨੇ ਮਾਰਦਾ। ਹੁਣ ਮਲਕੀਤ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾਂ ਪਰਮਿੰਦਰ ਤੇ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਤ ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਛੋਟੀ ਸੀ। ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਕੋਲ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਗੱਲ ਤੋਰੀ। ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕੁਲਵੰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਕੁਲਵੰਤ ਦੀ ਮਾਂ ਮੇਟੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਮਾਲਕਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਸੀ।

ਪਰ ਰਣਦੀਪ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਾਮਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਮਲਕੀਤ ਦੀ ਜਿੱਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਵੀ ਉਸੇ ਘਰ ਆ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਤੁਰੀ ਪਰ ਵਾਪਿਸ ਘਰ ਨਾ ਪਰਤੀ। ਕਾਫੀ ਭਜ ਦੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਾ ਸਨ 1980 ਆ ਗਿਆ। ਇੱਧਰ ਮਲਕੀਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਨਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਹੋ ਗਏ।

ਉਹ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੈਸਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਅਪਾਣੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਾ ਜੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਮਲਕੀਤ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ ਲਿਉਣ ਲੱਗਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਲਕੀਤ ਜਦੋਂ ਪੂਰੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਨਾਲ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਭੇਜੀਆਂ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਭੇਜ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਮੱਥਾ ਠਣਕ ਗਿਆ। ਉਹ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੱਡੇ ਤੜਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪੀ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਕੋਲ ਚਲੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਮਲਕੀਤ ਦਾ ਰਾਜ ਖੁਲ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਲਕੀਤ ਦਾ ਜੀਜਾ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਜੋਰ ਪਿਆ ਫੇਰ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਹੋਈ। ਕੁਲ 5 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਮੀਨ ਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ 3 ਹਿਸੇ ਦੀ ਜਮੀਨ ਆਪਣੇ ਨਾ ਕਰਵਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਲਕੀਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਪੁਆ ਕੇ ਅੰਦਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਮਲਕੀਤ ਸ਼ਰੇਆਮ ਆਪਣੇ ਸੁਹਰੇ ਟੱਬਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇਜ਼ਤ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ।

ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸਾਡੀ ਖੁਫੀਆਂ ਬੰਦਿਆ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕਿਸੇ ਟਾਈਮ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੀਆਂ 3 ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਹੀ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਹਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਣਦੀਪ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਅੱਗੇ

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਫੈਸਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਪੱਕਾ ਖਲਨਾਇਕ ਬਣਨ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਜਿਹੜੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਜਾਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸੀ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਪੇਟ ਪਾਲਣ ਨਾਲੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪਿੱਠ ਲਗੂ ਬਣਨਾ ਵੱਧੀਆਂ ਸਮਝਦੇ ਸੀ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਵਾਧੂ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਹਲੜਾਂ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਟਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਵਾਰੀ ਆਈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਟਾਈਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਡੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 11 ਵਜੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਦੋਨੇ ਅਫਸਰ ਤਕਰੀਬਨ 9 ਕੁ ਵਜੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚੋ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਅਗਰ ਡੀ. ਸੀ. ਜਾ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਭੱਜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਦੋਨਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਤੇ ਦੋਨੇ ਅਫਸਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਲਾਈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ 3 ਵਿਅਲੜੂ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆਦਾ ਜਦੋਂ ਮਲਕੀਤ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾਂ ਤੱਸਦਦ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕੀਤੇ ਕਤਲ ਬੋਲਣ ਲੱਗਿਆ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਦੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਵਢਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਉਹ ਤੜਫਣ ਲੱਗਿਆ। ਬਾਡੀਗਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਟੱਟੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸਿਰੇ ਦਾ ਜਾਲਮ ਅਤੇ ਖੁੰਘਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਾ ਚੀਜ਼ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਵੱਡ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦੇਣੀ। ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹਰਬੰਸ ਨਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਜੋ 55 ਕੁ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਿਆਨੀ ਆਖਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਪੁਛੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੇਲੀ ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਦਾਰ ਆ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਮੀਟ ਖਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰੋਲਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੀਟ ਖਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਸੋ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਬੱਲੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਚਲਿਆ ਜਾਹ। ਉਥੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਨਿੰਘ ਲੰਗਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਕਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਬੋੜਾ ਕਿਹਾ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮੀਟ ਅਤੇ 2 ਆਂਡੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਨਾ ਦੇਵੇ ਤੂੰ ਕਹੀ ਜਾਈ। ਜਦੋਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਉਦੋਂ ਬਾਲ ਵਿੱਚ ਪਵਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਲੈ ਆਵੀ। ਜੋਲੀ ਸੋਚਦਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅੱਜ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਮੀਟ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵੀ ਖਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜੋਲੀ ਨੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਜਾਂ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਜੋਲੀ ਨੇ ਜਦੋਂ 3-4 ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋਲੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬੱਲੇ ਸੁੱਟ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਘਸੁੰਨ ਮਾਰਣ ਲੱਗਿਆ। ਜੋਲੀ ਦੀ ਪੱਗ ਲੱਥ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਨਾਲ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੇ ਛੁਡਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਭੱਜਿਆ ਭੱਜਿਆ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਹੱਸਣ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕੀ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਜੇਕਰ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਮੀਟ ਖਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਕਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਗੇ ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੋਲੀ ਦੇ ਵਾਂਗ ਫੇਰ ਘਸੁੰਨ ਨਹੀਂ ਪੈਣੇ ਸਨ। ਕਹਿੰਦਾ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਕਾ ਹਾਰੀ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਆਖਦਾ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਤਾਂ ਹਾਸੇ ਮਜਾਕ ਵਾਲਿਆ ਕੋਲ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਰਬੰਸ ਵਰਗਾ ਅੰਧ ਅਗਿਆਨੀ ਆਖਦਾ ਹੈ ਸੋ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹੀ ਆਖਾ ਗਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਸਾਇਦ 100 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

-:ਸਿੱਟਾ:-

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਆਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚਰਨ ਸੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਖੁਫੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਾਗਾ। ਸਨ 1983 ਦੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਨੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਖੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮਝੋਤੇ ਲਈ ਹਾਂ ਕਰਦੀ ਉਥੇ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਗਰਮ ਬਿਆਨ ਦਾਗ ਦਿੰਦੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਭਰਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੁਨੀਆ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸਮਾਂ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ, ਜਨ ਸੰਗੀਏ ਇਹ ਦੂਰੇ ਖੜਕੇ ਰੋਲਾਂ ਤਾ ਬਹੁਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਲੜਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਸਪੀਡ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੌੜਦੇ ਹਨ ਜਦ

ਇੰਦਰਾਂ ਜੀ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾਈ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਬੰਬੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਾਵਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਭਾਵ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਬਦ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ 1962 ਚੀਨ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੋਏ ਹੋਏ ਥਾਂ ਨੂੰ ਜੋ 90,000 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਾਪਸ ਲਵਾਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੁਸਿਹਰਾ ਗਰਾਊਂਡ ਜੋ ਤਕਰੀਬਨ 5 ਲੱਖ ਦੇ ਇੱਕਠ ਵਿੱਚ ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉਠਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਚੰਬੇ ਦਿਨ ਹੀ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ

ਕਿ ਇਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਕ ਚੂਹੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਬਿੱਲੀ ਖਾਣ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਦਿੱਲੀ, ਕਲੱਕਤਾ, ਬੰਬਈ, ਬੰਗਲੌਰ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਦੇ 13 ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ 9 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਐਟਮ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਤੀਹਰੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਚੀਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਐਟਮ ਬੰਬ ਲਜਾਉਣ ਵਾਲੀ ਤੀਹਰੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਤਕਨੀਕ ਹੈ ਭਾਵ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਐਟਮ ਬੰਬ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਸਾਡਾ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਚੀਨ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਫੀਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਧੀ ਜੀ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਫਿਰ ਉਹ ਮਰ ਤਾਂ ਜਾਦਾ ਪਰ ਮਾਫੀਨਾਮੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦਿੰਦੇ।

ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇੰਡੀਆ ਕੋਲ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਚੀਨ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਗੁਲਾਮ ਰਿਹਾ। ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਮੱਚਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਸੇਕਣ ਦੀ ਸੋਚੀ ਜੋ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਦੇ ਰਹੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਦਰਾਂ ਜੀ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਾਸਤੇ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰ ਫੌਜੀ ਜਰਨਲ, ਰਿਟਾਈਰ ਜੱਜ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਿਰਮਲੇ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਨੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਦੱਸਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੱਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜਿੱਠਣਾ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਗੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਜੀ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਯੂਰਪ, ਰੂਸ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਂਗ ਤਾਕਤਾਂ ਵੰਡਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਸੁਰਜੀਤ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਈਦਾਦਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੰਡ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਜਨਰਲ ਸੁੰਦਰ ਜੀ, ਵੈਦਿਆ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਹੋਣ ਸਾਰ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਾ ਕੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਫੌਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਰੱਖੀ ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਇਕ ਪਾਸੜ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤਣ ਕਰਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੜਬੜੀਆਂ ਵੱਧ ਜਾਦੀਆਂ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈ ਲੈਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਅਫਸਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁਸਤ ਚਲਾਕੀ ਦੂਰ ਰੱਖਣੀ ਆਦਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜ ਉੱਪਰ ਹਰੇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੇ ਚੁਟਕਲੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਇਕ ਬੇਈਮਾਨੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਇਕ ਭਲੇਮਾਣਸ ਦੀ ਉਦਹਾਰਣ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਚੁਟਕਲਾ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸਦਾ ਦਿਮਾਗ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਪਰਸੋਂ ਲੈ ਜਾਵੀਂ ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਉਹ ਆਦਮੀ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਨਾ ਲੈਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਫੇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਦਿਮਾਗ ਲੈਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਗਏ ਦੀ ਅਕਲ ਖੋ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਦੀ ਰਫਲ ਖੋ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ 5-5 ਕਿਲੋ ਭਾਰੇ ਬੂਟਾਂ ਦੇ ਸਲੂਟ ਵੱਜਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੱਚੀਮੁੱਚੀ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਸੁਨਣ ਲੱਗ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਲਤੂ ਗੱਲੀ ਹੀ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਕ ਹਾਸਾ ਭਰਿਆ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਤੇ ਚੁਟਕਲਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਕ ਠੱਗੀ, ਕਪਟ ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ।

ਸੋ ਆਪਾ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਨਿਰਮਲੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਗੜਬੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ, ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਣ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੈਨੀ ਅਤੇ ਬੋਧੀ ਧਰਮ ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਲ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਸਭਿਅਤਾ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਗਈਆਂ

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਰਿਤੀ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਹਿੰਦੂ ਇਸ਼ਟ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਹੋਣ ਭਾਵ ਦੇਵਤਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 9 ਗੁਰੂ ਹਿੰਦੂ ਸਨ 10ਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਦੀ ਬਾਹਰਲਿਆ ਤੋਂ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ-ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਨੀਕਰਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜਿੱਥੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਰਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਪਰਪੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਧੀ ਜੀ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤੀ।

ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਗਰ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵਰਗੇ ਖੁੰਖਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀ ਇਕ ਬੋਹੜ ਦੇ ਦੱਰਖਤ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਵਾਂਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਮਤਲਬ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ, ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਗੌਤਮ ਦੇਵ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗ੍ਰੰਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਇਕ ਐਸੀ ਲੜੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਉਪਰ ਦਿਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਿੱਧ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੇਸਾਂ ਧਾਰੀ ਹਿੰਦੂ ਹਨ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅਰਥ ਬਦਲਾਉਣ ਵਾਲੇ 14 ਅਜਿਹੇ ਭਾਸ਼ਾਕਾਰੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੋ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਫਾਰਸੀ, ਹਿੰਦੀ ਆਦਿ 8 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ 14 ਦੇ 14 ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ 2 ਧੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਧੀ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਦੂਰ ਦਰਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ

ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਾਈਮ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਭੁਚਾਲ ਉੱਠ ਖੜੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇਸ਼ਟ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰਫੇਰ ਕਰਨੀ ਉਸ ਕੌਮ ਦੇ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1978 ਅਤੇ 1992 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਲੈਕੇ 6 ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਲੰਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸਕੀਮ ਘਟਣ ਲਈ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਾਉਦੇ ਜੋ ਗੱਦਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਲੜਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਤਵਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਆਪਣੀ ਗੱਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੰਲਕ ਖੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਾ ਧਰਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਜਾਦੂਗਰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਇਕ ਦਲੇਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਧਰਮ ਦਾ ਜਾਦੂਗਰ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਧਰਮ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਨਾ ਕੀਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਜਨਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਝੀ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਈ-ਮੇਲ ਜਰੂਰ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਉਤੱਰ ਦੇ ਸਕੀਏ।

ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੜੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀ ਦਿਨ ਪੁਛ-ਪੜਤਾਲ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਇਕ ਜਗਦੇਵ ਨਾਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਜੋ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੌਲਦਾਰ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਮੈਂ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਇਆ, ਜਗਦੇਵ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਾ ਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਪ. ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਨੀਦ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਹੋਈ ਨੀਦ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਬੜੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਲੱਗਾ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ 10 ਗੁਰੂ ਸਨ। 10 ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਚੇਤੇ ਕਰ ਲਵੋ। ਜਿਵੇਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ

ਨੇ ਪੰਜਾ ਲਾਕੇ ਪੱਥਰ ਰੋਕਿਆ, ਦੂਜੇ ਯਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਹਾਣੀ, ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਾਜੇ ਅਕਬਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਪੰਜਵੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਮਣ ਅਤੇ ਮੂਸਣ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚੇਤੇ ਕਰ ਲਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਜਗਦੇਵ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਫਿਰ ਜੱਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸੋਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਲੜੀਵਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਊ। ਭਾਵ ਬਿਸਤਰ ਤੇ ਪਏ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਵੋ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਦਵੇ। ਸਿਰਫ ਦੱਸ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਤੁਸੀਂ 10-15 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋ ਜਾਵੋਗੇ। ਜੱਦੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਇਹ ਗੱਲ ਵਰਤੀ ਤਾਂ ਸੱਚੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾਕਟਰ ਕੁੰਬਲੇ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਗੱਲ ਖੋਲ ਕੇ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਇਸ ਕਪਟ ਚਕਰਵਿਉ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਜਾਣਗੇ। ਪਿੱਛੇ ਲਿਖੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਉੱਪਰ ਸਾਇੰਸ ਪਈ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਭਰਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸੇ ਵਰਗੇ ਮੋਟੀ ਅਕਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਫੜਿਆ। ਜੇ ਸਚਮੁੱਚ ਰੱਬ ਮਿਲ ਜਾਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਆਪਣੇ ਪਰਦੇ ਖੋਲਦਾ ਫਿਰ ਧੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਘਰੋਂ ਦੁੱਖੀ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵਰਗੇ ਨੇ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਦੇਗ ਵਿੱਚ ਪਵਾਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਡੇ ਨੂੰ ਖਵਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜਿਵੇਂ ਕੁੰਬੇ ਦੇ ਵੱਜੀ ਲੱਤ ਉਸ ਨੂੰ ਆ ਗਈ ਰਾਸ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਹੋਈ। ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਲਾਟਰੀ ਨਿਕਲਣ ਵਾਂਗ ਸਨ। ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੱਗੋਂ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਭਰਮਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ ਬੰਨ ਗਿਆ। ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਗਰੀਬ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵਰਗੇ ਕਪਟ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਖਰੀਦੇ ਹੋਏ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਥਾਂ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸੱਗੋਂ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮਹਾਭਾਰਤ ਇਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਉਮਰ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਪਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਬੰਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਤੇ ਚੱਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਖੋਲ ਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਹਨ। ਉਹ ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ। ਪਹਿਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਠੇ ਸਿੱਧੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਹੋ ਜਾਣ ਉਹ

ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੀ ਹੈ। ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਇੱਥੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਰਗੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜੰਮਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਜੰਮਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੱਰਗੇ ਜਰਨਲ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਗੇ। ਸੋ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੋਰਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛੇ ਲਿੱਖੇ ਪਤੇ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਦਾ ਅਕਾਊਂਟ ਆਪ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਇੰਡੀਆ ਆ ਕੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਦਿਆ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇ ਦੋਰਾਨ 15,307 ਸ਼ਹੀਦ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਤੇ ਹਨ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਸੋ ਤੁਸੀਂ "ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੀਊ ਸਟਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੌਜੀ ਫੰਡ" ਦੇ ਨਾ ਤਾ ਡਰਾਫਟ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਜੇ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਅਕਾਊਂਟ 3654 - ਪੀ. ਟੀ ਕਿਊ 4923 ਨਾਲ ਜਰੂਰ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਤੇ ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਈ ਮੇਲ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਮੇਰਾ ਈ ਮੇਲ ਪਤਾ ਹੈ।

ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਬਿਆਦ ਵਿੱਚ ਜਖਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਮ ਤੋੜ
ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

1) ਕੁਲ ਸ਼ਹੀਦ	15307
2) ਕੁਲ ਸ਼ਹੀਦ ਅਫਸਰ	43
3) ਕੁਲ ਜੁਨੀਅਰ ਅਫਸਰ	109
4) ਦੂਜੇ ਰੈਂਕ	332
5) ਜਖਮੀ	17897

ਖਾੜਕੂਆਂ ਤੋਂ ਜਪਤ ਮਾਰੂ
ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ

ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ

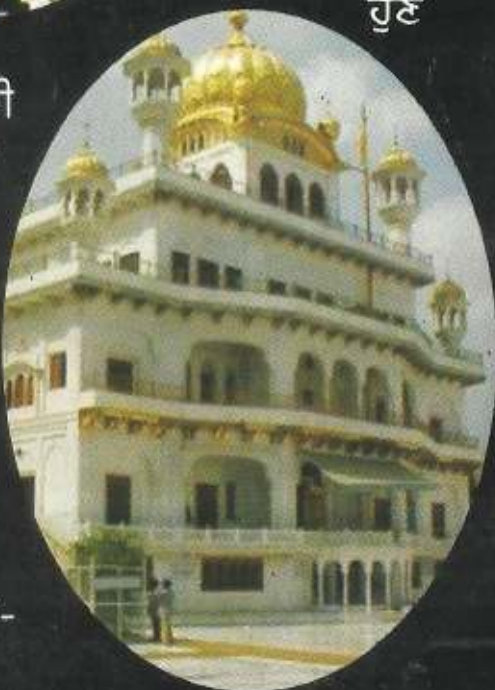
ਸਾਫੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ ਵਲੋਂ ਗੁਪਤ ਕੈਮਰੇ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀ
ਫੋਟੋ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਉਣਦਾ ਹੋਇਆ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ

ਜੁਨ
1984

ਹੁਣ

ਫੌਜ ਦੀ
ਸਫਲਤਾ ਦੀ
ਕਹਾਣੀ
ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ
ਜੁਬਾਨੀ

ਮੁਲ : 110/-